

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

- **B** EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2006/126/EY,
 annettu 20 päivänä joulukuuta 2006,
 ajokorteista (uudelleenlaadittu teksti)
 (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
 (EUVL L 403, 30.12.2006, s. 18)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u>	Komission direktiivi 2009/113/EY, annettu 25 päivänä elokuuta 2009	L 223	31	26.8.2009
► <u>M2</u>	Komission direktiivi 2011/94/EU, annettu 28 päivänä marraskuuta 2011	L 314	31	29.11.2011
► <u>M3</u>	Komission direktiivi 2012/36/EU, annettu 19 päivänä marraskuuta 2012	L 321	54	20.11.2012
► <u>M4</u>	Neuvoston direktiivi 2013/22/EU, annettu 13 päivänä toukokuuta 2013	L 158	356	10.6.2013

Oikaistu:

- **C1** Oikaisu, EUVL L 291, 7.11.2009, s. 43 (2006/126/EY)

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI
2006/126/EY,**

**annettu 20 päivänä joulukuuta 2006,
ajokorteista (uudelleenlaadittu teksti)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 71 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Yhteisön ajokortista 29. heinäkuuta 1991 annettua neuvoston direktiiviä 91/439/ETY ⁽³⁾ on muutettu useita kertoja ja huomattavilta osin. Nyt kun mainittua direktiiviä muutetaan vielä uudelleen, kyseiset säännökset olisi selkeyden vuoksi laadittava uudelleen.
- (2) Ajokortteja koskevat säännöt ovat välttämättömiä yhteisessä liikennepolitiikassa auttavat liikenneturvallisuuden parantamisessa, ja ne helpottavat sellaisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta, jotka sijoittautuvat muuhun kuin ajokortin myöntävään jäsenvaltioon. Henkilökohtaisten kulkuneuvojen suuren merkityksen vuoksi vastaanottavan jäsenvaltion tunnustaman ajokortin hallussapito edistää henkilöiden vapaata liikkuvuutta ja sijoittautumisvapautta. Ajokortteja koskevien sääntöjen yhdenmukaistamisessa saavutetusta edistyksestä huolimatta jäsenvaltioiden välillä on yhä ollut merkittäviä eroja ajokorttien uusimisen määräaikaaisuutta ja ajoneuvojen alaluokkia koskevien sääntöjen osalta: nämä vaativat pidemmälle vietyä yhdenmukaistamista yhteisön politiikkojen toteuttamisen edistämiseksi.
- (3) Koska direktiivissä 91/439/ETY säädetyistä voimassaoloajasta on mahdollista antaa kansallisia määräyksiä, eri jäsenvaltioissa sovelletaan erilaisia sääntöjä ja käytössä on yli 110 erilaista voimassa olevaa ajokorttimallia. Tämä aiheuttaa epäselviä tilanteita kansalaisille, poliisille ja ajokorttien hallinnoinnista vastaaville viranomaisille ja johtaa joskus useitakin vuosikymmeniä sitten annettujen asiakirjojen väärentämiseen.

⁽¹⁾ EUVL C 112, 30.4.2004, s. 34.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 23. helmikuuta 2005 (EUVL C 304 E, 1.12.2005, s. 202), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 18. syyskuuta 2006 (EUVL C 295 E, 5.12.2006, s. 1) ja Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 14. joulukuuta 2006 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Neuvoston päätös, tehty 19. joulukuuta 2006.

⁽³⁾ EYVL L 237, 24.8.1991, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1).

▼B

- (4) Jotta voitaisiin estää se, että yhtenäisen eurooppalaisen ajokortin mallista tulee vielä yksi uusi malli käytössä jo olevien 110 mallin lisäksi, jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimet myöntääkseen tämän yhtenäisen mallin mukaisen ajokortin kaikille ajokortin haltijoille.
- (5) Tämän direktiivin ei pitäisi rajoittaa olemassa olevia oikeuksia ajamiseen, jotka on myönnetty tai saavutettu ennen direktiivin soveltamispäivää.
- (6) Ajokortit tunnustetaan vastavuoroisesti. Jäsenvaltioiden olisi voitava soveltaa tällä direktiivillä säädettyä voimassaoloaika sellaisen toisen jäsenvaltion myöntämään hallinnollisesti rajoittamattomasti voimassaolevaan ajokorttiin, jonka alueella ajokortin haltija on asunut yli kaksi vuotta.
- (7) Uusia ajokortteja koskevan hallinnollisen voimassaoloajan rajoittamisen olisi mahdollistettava ajokortin määräaikaisen uusimisen yhteydessä uusimpien menetelmien soveltaminen väärentämisen estämiseksi ja lääkärintarkastusten tai muiden jäsenvaltioiden määräämien toimenpiteiden toteuttaminen.
- (8) Liikenneturvallisuuden vuoksi olisi säädettävä ajokortin myöntämistä koskevista vähimmäisvaatimuksista. Kuljettajantutkintoon ja ajokortin myöntämiseen liittyviä vaatimuksia on yhdenmukaistettava. Sitä varten on määriteltävä moottoriajoneuvon kuljettamiseen liittyvät tiedot, taidot ja käyttäytyminen ja laadittava kuljettajantutkinto näiden käsitteiden mukaan sekä määriteltävä uudelleen ajoneuvon kuljettamiseksi edellytettävää fyysistä ja henkistä suorituskykyä koskevat vähimmäisvaatimukset.
- (9) Ajokortin myöntämisen yhteydessä ja määräajoin sen jälkeen olisi toimitettava todisteet siitä, että ajoneuvon kuljettamiseen vaadittavien fyysisten ja henkisten valmiuksien vähimmäisvaatimukset täyttyvät henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen tarkoitettujen ajoneuvojen kuljettajien osalta. Tällaisella kansallisten sääntöjen mukaisesti tehtävällä vähimmäisvaatimusten täyttymistä koskevalla säännöllisellä tarkastuksella edistetään henkilöiden vapaata liikkuvuutta, vältetään kilpailun vääristyminen ja otetaan paremmin huomioon ajoneuvojen kuljettajien erityisvastuut. Jäsenvaltioiden olisi sallittava edellyttää lääkärintarkastusta sen varmistamiseksi, että muiden moottoriajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavan fyysisen ja henkisen suorituskyvyn vähimmäisvaatimukset täyttyvät. Lääkärintarkastus olisi avoimuuden vuoksi suoritettava silloin, kun ajokortti uusitaan, jolloin lääkärintarkastusten määräjät määräytyvät ajokortin voimassaoloajan mukaan.
- (10) On välttämätöntä soveltaa entistä tehokkaammin periaatetta, jonka mukaan ajolupia myönnetään portaittain kaksipyöräisten ja matkustajien ja tavaroiden kuljettamiseen käytettävien ajoneuvojen luokkien osalta.
- (11) Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava asettaa korkeampi ikäraja tiettyihin luokkiin kuuluvien ajoneuvojen kuljettamista varten tieturvallisuuden parantamiseksi edelleen. Poikkeuksellisissa olosuhteissa jäsenvaltioiden olisi voitava asettaa alempia ikärajoja kansallisten olosuhteiden huomioon ottamiseksi.

▼B

- (12) Luokkien määritelmistä olisi käytävä paremmin ilmi niihin luokiteltavien ajoneuvojen tekniset ominaisuudet ja ajoneuvojen kuljettamiseen tarvittavat taidot.
- (13) Mopoja koskevan ajokorttiluokan käyttöönotolla on tarkoitus parantaa liikenneturvallisuutta erityisesti nuorimpien kuljettajien osalta, koska tilastotietojen mukaan tieliikenneonnettomuuksiin joutuvat useimmin nuorimmat kuljettajat.
- (14) Olisi annettava erityissäännökset, joilla helpotetaan vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia kuljettaa ajoneuvoja.
- (15) Liikenneturvallisuuden vuoksi jäsenvaltioiden olisi lisäksi voitava soveltaa kansallisia ajokorttien poisottamista, määräaikaista peruuttamista, uusimista tai lopullista peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä kaikkiin ajokortin haltijoihin, joiden vakainainen asuinpaikka on niiden alueella.
- (16) Direktiivissä 91/439/ETY määritelty ajokorttimalli olisi korvattava yhdellä ainoalla muovikorttimallilla. Tätä ajokorttimallia olisi samalla muutettava, koska käyttöön otetaan uusi mopoja koskeva ajokorttiluokka ja uusi moottoripyöriä koskeva ajokorttiluokka.
- (17) Uusiin muovikorttimallin mukaisiin ajokortteihin voidaan haluttaessa liittää mikrosiru, jonka avulla jäsenvaltiot voivat entisestään parantaa korttien turvaominaisuuksia väärentämisen estämiseksi. Jäsenvaltioiden olisi voitava joustavasti sisällyttää kansalliset tiedot mikrosirulle, mikäli tämä ei vaikuta yleisesti saatavilla oleviin tietoihin. Komission olisi vahvistettava mikrosirua koskevat tekniset vaatimukset ajokorttikomitean avustuksella.
- (18) Olisi määritettävä kuljettajantutkinnon vastaanottajien alalle pääsyn vähimmäisvaatimukset ja koulutusta koskevat vaatimukset, jotta voidaan parantaa tutkinnon vastaanottajien tietoja ja taitoja, varmistaa ajokokelaiden suorituksen arvioiminen puolueettomammin sekä yhdenmukaistaa kuljettajantutkintoja entistä enemmän.
- (19) Komission olisi voitava mukauttaa liitteet I–VI tieteelliseen ja tekniseen kehitykseen.
- (20) Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28. kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽¹⁾ mukaisesti.

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23, päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2006/512/EY (EUVL L 200, 22.7.2006, s. 11).

▼ B

- (21) Komissiolle olisi erityisesti siirrettävä toimivalta vahvistaa tämän direktiivin soveltamiseen tarvittavat perusteet. Koska nämä toimenpiteet ovat laajakantoisia ja niiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia, ne olisi hyväksyttävä päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklassa tarkoitettua valvonnan käsittelevää sääntelymenettelyä noudattaen.
- (22) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa tämän direktiivin tavoitteita, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.
- (23) Tällä direktiivillä ei tulisi rajoittaa liitteessä VII olevassa B osassa mainittuja jäsenvaltioiden velvoitteita, jotka koskevat direktiivien kansallisen lainsäädännön osaksi saattamisen ja soveltamisen määräaikoja,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Ajokorttimalli

1. Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin säännösten mukaisesti otettava käyttöön liitteessä I esitetyn yhteisön mallin mukainen kansallinen ajokortti. Yhteisön mallin mukaisen ajokortin sivulla 1 olevassa tunnuskuvassa on oltava ajokortin antavan jäsenvaltion kansallisuustunnus.

2. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää ajokortteihin tallennusvälineen (mikrosiru) heti, kun komissio on 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen vahvistanut liitteessä I tarkoitettua mikrosirua koskevat vaatimukset, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tietosuoja säännösten soveltamista. Näihin vaatimuksiin sisältyy EY-tyyppihyväksyntä, joka voidaan myöntää vasta kun on osoitettu, että mikrosirulle tallennettuja tietoja ei pystytä luvattomasti käsittelemään tai muuttamaan.

3. Mikrosiru käsittää liitteessä I mainitut yhdenmukaistetut ajokorttiedot.

Jäsenvaltiot voivat komissiota kuultuaan tallentaa lisätietoja edellyttäen, että tämä ei millään lailla vaikuta tämän direktiivin täytäntöön panemiseen.

Jäljempänä 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä mukaisesti komissio voi muuttaa liitettä I yhteentoimivuuden varmistamiseksi jatkossa.

4. Jäsenvaltiot voivat komission suostumuksella tehdä liitteessä I olevaan malliin muutoksia, jotka ovat tarpeen, jotta ajokortteja voidaan käsitellä tietokoneella.

▼B*2 artikla***Vastavuoroinen tunnustaminen**

1. Jäsenvaltioiden antamat ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti.
2. Kun voimassaolevan kansallisen ajokortin, jolla ei ole 7 artiklan 2 kohdassa määriteltyä hallinnollista voimassaoloaikaa, haltija muuttaa vakinaisesti asumaan toiseen jäsenvaltioon kuin siihen, joka on myöntänyt ajokortin, se jäsenvaltio, johon ajokortin haltija muuttaa vakinaisesti asumaan, voi soveltaa ajokorttiin mainitun artiklan mukaisia hallinnollisia voimassaoloaikoja uusimalla ajokortin kahden vuoden kuluttua siitä, kun ajokortin haltija on muuttanut vakinaisesti asumaan sen alueelle.

*3 artikla***Väärentämisen estäminen**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet ajokorttien väärentämismahdollisuuksien estämiseksi myös niiden ajokorttimallien osalta, jotka on myönnetty ennen tämän direktiivin voimaantuloa. Niiden on ilmoitettava komissiolle kyseisistä toimenpiteistään.
2. Liitteessä I mainittu ajokortteihin käytetty materiaali on suojattava väärentämiseltä soveltamalla määrittelyjä, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä ja jotka komissio laatii 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön lisäturvaominaisuuksia.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viimeistään 19. tammikuuta 2033 kaikki myönnettävät tai käytössä olevat ajokortit täyttävät kaikki tämän direktiivin vaatimukset.

*4 artikla***Ajokorttiluokat, niiden määritelmät ja alaikärajat**

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettu ajokortti oikeuttaa kuljettamaan jäljempänä eriteltyihin luokkiin kuuluvia moottoriajoneuvoja. Ajokortti voidaan myöntää kussakin luokassa määritellystä alaikärajasta lähtien. Moottoriajoneuvolla tarkoitetaan kaikkia tiellä omalla käyttövoimalla liikkuvia moottorikäyttöisiä ajoneuvoja, lukuun ottamatta kiskoilla kulkevia ajoneuvoja.

2. mopot

AM-luokka

— kaksi- ja kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä 18. maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/24/EY ⁽¹⁾ 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määritellyt kaksi- tai kolmipyöräiset ajoneuvot, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 45 km/h (lukuun ottamatta niitä ajoneuvoja, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 25 km/h), ja direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määritellyt kevyet nelipyörät;

⁽¹⁾ EYVL L 124, 9.5.2002, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 2005/30/EY (EUVL L 106, 27.4.2005, s. 17).

▼B

- AM-luokan alaikäraja on 16 vuotta;
3. moottoripyörät, joko sivuvaunulla tai ilman, ja kolmipyörät:
- ”moottoripyörällä” tarkoitetaan direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa määriteltyjä kaksipyöräisiä ajoneuvoja, joissa joko on sivuvaunu tai ei ole sivuvaunua,
  - ”kolmipyörällä” tarkoitetaan direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa määriteltyjä ajoneuvoja, joissa on kolme symmetrisesti sijoitettua pyörää;
- a) A1-luokka:
- moottoripyörät, joiden sylinteritilavuus on enintään 125 cm³, enimmäisteho 11 kW ja teho/painosuhte enintään 0,1 kW/kg;
  - kolmipyörät, joiden enimmäisteho on 15 kW;
  - A1-luokan alaikäraja on 16 vuotta;
- b) A2-luokka:
- moottoripyörät, joiden teho on enintään 35 kW, joiden teho/painosuhte on enintään 0,2 kW/kg ja joita ei ole muunnettu ajoneuvosta, jonka teho on yli kaksi kertaa suurempi;
  - A2-luokan alaikäraja on 18 vuotta;
- c) A-luokka:
- i) moottoripyörät
    - A-luokan alaikäraja on 20 vuotta. Tämän luokan moottoripyörien kuljettamiseen vaaditaan kuitenkin vähintään kahden vuoden kokemus moottoripyörien kuljettamisesta A2-luokan ajokortilla. Tällaista aikaisempaa kokemusta ei kuitenkaan tarvitse edellyttää, jos ajokokelas on vähintään 24-vuotias.
  - ii) kolmipyörät, joiden teho ylittää 15 kW
    - kolmipyörien, joiden teho ylittää 15 kW, alaikäraja on 21 vuotta.
4. moottoriajoneuvot:
- ”moottoriajoneuvolla” tarkoitetaan kaikkia moottorikäyttöisiä ajoneuvoja, joita käytetään tavanomaisesti matkustajien tai tavaroiden kuljettamiseen tiellä taikka matkustajien tai tavaroiden kuljettamiseen käytettävien ajoneuvojen vetämiseen tiellä. Tähän käsitteeseen sisältyvät johdinautot eli sellaiset sähköjohtimeen kytketyt ajoneuvot, jotka eivät kulje kiskoilla. Siihen eivät sisälly maatalous- tai metsätraktorit;

▼B

— ”maatalous- tai metsätraktorilla” tarkoitetaan kaikkia pyörillä tai kiskoilla liikkuvia, vähintään kaksiakselisia moottorikäyttöisiä ajoneuvoja, joiden pääasiallinen tarkoitus perustuu niiden vetovoimaan ja jotka on tarkoitettu erityisesti vetämään, työntämään, kuljettamaan tai käyttämään tiettyjä työkaluja, koneita tai perävaunuja, joita käytetään maa- tai metsätaloustöissä ja joita vain toissijaisesti käytetään matkustajien tai tavaroiden kuljettamiseen tiellä taikka matkustajien tai tavaroiden kuljettamiseen käytettyjen ajoneuvojen vetämiseen tiellä.

a) B1-luokka:

— direktiivin 2002/24/EY 1 artiklan 3 kohdan b alakohdassa määritellyt nelipyörät;

— B1-luokan alaikäraja on 16 vuotta.

— B1-luokka on valinnainen. Jäsenvaltioissa, joissa tätä luokkaa ei oteta käyttöön, on edellytettävä B-luokan ajokorttia tällaisten ajoneuvojen kuljettamiseksi.

b) B-luokka:

moottoriajoneuvot, joiden suurin sallittu massa on enintään 3 500 kg ja jotka on suunniteltu ja valmistettu kuljettamaan kuljettajan lisäksi enintään kahdeksan matkustajaa; tähän luokkaan kuuluviin moottoriajoneuvoihin voidaan liittää perävaunu, jonka suurin sallittu massa on enintään 750 kg.

tähän luokkaan kuuluviin moottoriajoneuvoihin voidaan liittää perävaunu, jonka suurin sallittu massa on enemmän kuin 750 kg, edellyttäen, että ajoneuvoyhdistelmän suurin sallittu massa on enintään 4 250 kg, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisten ajoneuvojen tyyppihyväksyntää koskevien säännösten soveltamista. Jos tällaisen ajoneuvoyhdistelmän massa ylittää 3 500 kg, jäsenvaltioiden on liitteen V säännösten mukaisesti edellytettävä, että tätä ajoneuvoyhdistelmää voidaan kuljettaa ainoastaan sen jälkeen kun:

— asianomainen koulutus on saatettu päätökseen tai

— on läpäisty ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe.

Jäsenvaltiot voivat myös edellyttää sekä koulutuksen suorittamista että ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen läpäisemistä.

Jäsenvaltioiden on merkittävä oikeus kuljettaa tällaista ajoneuvoyhdistelmää ajokorttiin käyttämällä vastaavaa yhteisön koodia.

B-luokan alaikäraja on 18 vuotta;

c) BE-luokka:

— ajoneuvoyhdistelmät, jotka koostuvat B-luokkaan kuuluvasta vetovaunusta ja perävaunusta tai puoliperävaunusta, ja joiden perävaunun tai puoliperävaunun suurin sallittu massa on enintään 3 500 kg, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisten ajoneuvojen tyyppihyväksyntää koskevien säännösten soveltamista;

— BE-luokan alaikäraja on 18 vuotta;

▼B

d) C1-luokka:

muut kuin D1- tai D-luokan moottoriajoneuvot, joiden suurin sallittu massa on enemmän kuin 3 500 kg mutta enintään 7 500 kg ja jotka on suunniteltu ja valmistettu kuljettamaan kuljettajan lisäksi enintään kahdeksaa matkustajaa; tämän luokan moottoriajoneuvoihin voidaan liittää perävaunu, jonka suurin sallittu massa on enintään 750 kg;

e) C1E-luokka:

- ajoneuvoyhdistelmät, jotka koostuvat C1-luokkaan kuuluvasta vetovaunusta ja perävaunusta tai puoliperävaunusta, jonka suurin sallittu massa on enemmän kuin 750 kg, jos näin muodostuvan ajoneuvoyhdistelmän suurin sallittu massa on enintään 12 000 kg, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisten ajoneuvojen tyyppihyväksyntää koskevien säännösten soveltamista.
- ajoneuvoyhdistelmät, jotka koostuvat B-luokkaan kuuluvasta vetovaunusta ja perävaunusta tai puoliperävaunusta, jonka suurin sallittu massa on enemmän kuin 3 500 kg, jos näin muodostuvan ajoneuvoyhdistelmän suurin sallittu massa on enintään 12 000 kg, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisten ajoneuvojen tyyppihyväksyntää koskevien säännösten soveltamista.
- C1- ja C1E-luokkien alaikäraja on 18 vuotta sanotun kuitenkin rajoittamatta tällaisten ajoneuvojen kuljettamisesta maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta 15. heinäkuuta 2003 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/59/EY ⁽¹⁾ annettujen säännösten soveltamista;

f) C-luokka:

muut kuin D1- tai D-luokkaan kuuluvat moottoriajoneuvot, joiden suurin sallittu massa on enemmän kuin 3 500 kg ja jotka on suunniteltu ja valmistettu kuljettamaan kuljettajan lisäksi enintään kahdeksaa matkustajaa; tähän luokkaan kuuluviin moottoriajoneuvoihin voidaan liittää perävaunu, jonka suurin sallittu massa on enintään 750 kg;

g) CE-luokka:

- ajoneuvoyhdistelmät, jotka koostuvat C-luokkaan kuuluvasta vetovaunusta ja perävaunusta tai puoliperävaunusta, jonka suurin sallittu massa on enemmän kuin 750 kg, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisten ajoneuvojen tyyppihyväksyntää koskevien säännösten soveltamista;
- C- ja CE-luokkien alaikäraja on 21 vuotta, sanotun kuitenkin rajoittamatta tällaisten ajoneuvojen kuljettamisesta direktiivissä 2003/59/EY annettujen säännösten soveltamista;

h) D1-luokka:

moottoriajoneuvot, jotka on suunniteltu ja valmistettu kuljettamaan kuljettajan lisäksi enintään 16 matkustajaa ja joiden pituus on enintään 8 m; tähän luokkaan kuuluviin moottoriajoneuvoihin voidaan liittää perävaunu, jonka suurin sallittu massa on enintään 750 kg;

⁽¹⁾ EUVL L 226, 10.9.2003, s. 4, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston direktiivillä 2004/66/EY (EUVL L 168, 1.5.2004, s. 35).

▼B

i) D1E-luokka:

- ajoneuvoyhdistelmät, jotka koostuvat D1-luokkaan kuuluvasta vetovaunusta ja perävaunusta, jonka suurin sallittu massa on enemmän kuin 750 kg, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisten ajoneuvojen tyyppihyväksyntää koskevien säännösten soveltamista.
- D1- ja D1E-luokkien alaikäraja on 21 vuotta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tällaisten ajoneuvojen kuljettamisesta direktiivissä 2003/59/EY annettujen säännösten soveltamista;

j) D-luokka:

mootoriajoneuvot, jotka on suunniteltu ja valmistettu kuljettamaan kuljettajan lisäksi enemmän kuin kahdeksan matkustajaa; moottoriajoneuvoihin, joita voidaan kuljettaa D-luokan ajokortilla, voidaan liittää perävaunu, jonka suurin sallittu massa on enintään 750 kg;

k) DE-luokka:

- ajoneuvoyhdistelmät, jotka koostuvat D-luokkaan kuuluvasta vetovaunusta ja perävaunusta, jonka suurin sallittu massa on enemmän kuin 750 kg, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisten ajoneuvojen tyyppihyväksyntää koskevien säännösten soveltamista;
- D- ja DE-luokkien alaikäraja on 24 vuotta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tällaisten ajoneuvojen kuljettamisesta direktiivissä 2003/59/EY annettujen säännösten soveltamista;

5. Jäsenvaltiot saavat komission suostumuksella jättää tämän artiklan soveltamisalan ulkopuolelle tietyt erilaiset moottorikäyttöiset ajoneuvot, esimerkiksi vammaisten erityisajoneuvot.

Jäsenvaltiot voivat jättää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle asevoimissa tai väestönsuojelussa käytettävät tai niiden valvonnassa olevat ajoneuvot.

6. Jäsenvaltiot voivat nostaa tai laskea ajokortin myöntämisen alaikäraja:

- a) AM-luokassa ikäraja voidaan laskea enintään 14 vuoteen tai nostaa enintään 18 vuoteen;
- b) B1-luokassa ikäraja voidaan nostaa enintään 18 vuoteen;
- c) A1-luokassa ikäraja voidaan nostaa enintään 17 tai 18 vuoteen,
  - jos A1-luokan alaikärajan ja A2-luokan alaikärajan välinen erotus on kaksi vuotta, ja
  - vaatimuksena on vähintään kahden vuoden kokemus A2-luokan moottoripyörien kuljettamisesta, ennen kuin A-luokan moottoripyörien ajolupa voidaan myöntää, kuten 4 artiklan 3 kohdan c alakohdan i alakohdassa säädetään;
- d) B- ja BE-luokassa ikäraja voidaan laskea enintään 17 vuoteen.

▼B

Jäsenvaltiot voivat laskea ikärajaa C-luokassa 18 vuoteen ja D-luokassa 21 vuoteen:

- a) palo- ja pelastustoimissa sekä yleisen järjestyksen ylläpidossa käytettävien ajoneuvojen ja
- b) korjaus- tai huoltotarkoituksessa tietestejä suorittavien ajoneuvojen osalta.

Henkilöille, jotka ovat nuorempia kuin mitä 2–4 kohdassa on säädetty, tämän kohdan mukaisesti myönnetty ajokortit ovat voimassa ainoastaan ajokortin myöntäneen jäsenvaltion alueella siihen asti, kun ajokortin haltija on saavuttanut 2–4 kohdassa säädetyn alaikärajan.

Jäsenvaltiot voivat tunnustaa alueellaan ajokortit, jotka on myönnetty nuoremmille henkilöille kuin 2–4 kohdassa säädetty alaikärajat edellyttävät.

*5 artikla***Edellytykset ja rajoitukset**

1. Ajokortissa on mainittava, millä edellytyksillä sen haltija saa kuljettaa ajoneuvoa.
2. Jos ajokortin haltija on fyysisen vamman vuoksi oikeutettu kuljettamaan ainoastaan tietyntyyppisiä tai tietyllä tavalla varustettuja ajoneuvoja, 7 artiklassa tarkoitettu ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe on suoritettava tällaisella ajoneuvolla.

*6 artikla***Ajokorttien vaiheittainen myöntäminen ja ajokorttiluokkien väliset vastaavuudet**

1. Ajokorttien myöntämiseen sovelletaan seuraavia ehtoja:
  - a) C1-, C-, D1- ja D-luokan ajokortteja myönnetään vain kuljettajille, joilla on jo oikeus kuljettaa B-luokan ajoneuvoja;
  - b) BE-, C1E-, CE-, D1E- ja DE-luokan ajokortteja myönnetään vain kuljettajille, joilla on jo oikeus kuljettaa B-, C1-, C-, D1- tai D-luokan ajoneuvoja.
2. Ajokorttien kelpoisuus määritellään seuraavasti:
  - a) C1E-, CE-, D1E- tai DE-luokkaan myönnetty ajokortit oikeuttavat kuljettamaan myös BE-luokkaan kuuluvia ajoneuvoyhdistelmiä;
  - b) CE-luokkaan myönnetty ajokortit oikeuttavat kuljettamaan myös DE-luokkaan kuuluvia ajoneuvoyhdistelmiä, jos niiden haltijoilla on oikeus kuljettaa D-luokkaan kuuluvia ajoneuvoja;
  - c) CE-luokkaan myönnetty ajokortit oikeuttavat kuljettamaan myös C1E-luokkaan kuuluvia ajoneuvoyhdistelmiä ja DE-luokkaan myönnetty ajokortit oikeuttavat kuljettamaan myös D1E-luokkaan kuuluvia ajoneuvoyhdistelmiä;

▼B

d) mihin tahansa luokkaan myönnetyt ajokortit oikeuttavat kuljettamaan AM-luokkaan kuuluvia ajoneuvoja. Jäsenvaltio voi kuitenkin sen omalla alueella myönnettyjen ajokorttien osalta rajoittaa vastaavuudet AM-luokan osalta A1-, A2- ja A-luokkiin, jos kyseisessä jäsenvaltiossa AM-luokkaan kuuluvan ajokortin saamisen edellytyksenä on käytännön koe.

e) A2-luokkaan myönnetyt ajokortit oikeuttavat myös A1-luokkaan;

f) A-luokkaan myönnetyt ajokortit oikeuttavat myös A1- ja A2 luokkaan, B-luokkaan myönnetyt ajokortit oikeuttavat myös B1-luokkaan, C-luokkaan myönnetyt ajokortit oikeuttavat myös C1-luokkaan ja D-luokkaan myönnetyt ajokortit oikeuttavat myös D1-luokkaan.

3. Jäsenvaltiot voivat omalla alueellaan hyväksyä seuraavat vastaavuudet:

a) kolmipyöriä saa kuljettaa B-luokan ajokortilla, kolmipyörien, joiden teho on yli 15 kW, osalta edellyttäen, että B-luokan ajokortin haltija on vähintään 21-vuotias;

b) A1-luokan moottoripyöriä saa kuljettaa B-luokan ajokortilla.

Koska tämä kohta on voimassa ainoastaan jäsenvaltioiden omalla alueella, jäsenvaltioiden ei pidä ilmoittaa ajokortissa, että haltija on oikeutettu kuljettamaan näitä ajoneuvoja.

4. Jäsenvaltiot voivat komissiota kuultuaan oikeuttaa kuljettamaan alueellaan:

a) D1-luokan ajoneuvoja (joiden suurin sallittu massa on 3 500 kg, lukuun ottamatta vammaisten matkustajien kuljettamiseen tarkoitettuja erityislaitteita), kun kuljettaja on yli 21-vuotias ja hänellä on ollut vähintään kaksi vuotta B-luokan ajokortti, sillä edellytyksellä, että ajoneuvoa käyttää muu kuin kaupallinen yhteisö sosiaalisiin tarkoituksiin ja että kuljettaja kuljettaa ajoneuvoa korvauksetta;

b) ajoneuvoja, joiden suurin sallittu massa on enemmän kuin 3 500 kg, jos kuljettaja on yli 21-vuotias ja hänellä on ollut vähintään kaksi vuotta B-luokan ajokortti, sillä edellytyksellä, että ajoneuvot on pääasiallisesti tarkoitettu käytettäväksi paikallaan koulutus- tai vapaa-ajan viettotarkoituksiin ja niitä käyttävät muut kuin kaupalliset yhteisöt sosiaalisiin tarkoituksiin ja että ajoneuvot on muutettu niin, että niitä ei voida käyttää useamman kuin yhdeksän henkilön eikä muiden kuin niiden käytön kannalta ehdottoman välttämättömien tavaroiden kuljettamiseen.

7 artikla

Ajokorttien myöntäminen, voimassaoloaika ja uusiminen

1. Ajokortin myöntämiseen sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

a) hakija on suorittanut hyväksytysti ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen ja teoriakokeen sekä täyttää terveydelliset vaatimukset liitteiden II ja III säännösten mukaisesti;

▼B

- b) hakija on suorittanut hyväksytysti pelkän teoriakokeen, kun on kyse AM-luokan ajokortista; jäsenvaltiot voivat vaatia ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen suorittamista hyväksytysti ja lääkärintarkastusta tämän luokan osalta;

Tähän luokkaan kuuluvien kolmi- ja nelipyörien osalta jäsenvaltiot voivat vaatia ajotaitoa ja ajotapaa koskevaa erillistä koetta. AM-luokkaan kuuluvien ajoneuvojen erottelemiseksi ajokorttiin voidaan merkitä kansallinen koodi.

- c) hakija, jolla on vähintään kahden vuoden kokemus A1-luokkaan kuuluvan moottoripyörän kuljettamisesta, kun on kyse A2-luokan ajokortista, tai jolla on vähintään kahden vuoden kokemus A2-luokkaan kuuluvan moottoripyörän kuljettamisesta, kun on kyse A-luokan ajokortista, on suorittanut hyväksytysti vain ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen tai on saattanut päätökseen koulutuksen liitteen VI mukaisesti.
- d) hakija on saattanut päätökseen koulutuksen tai suorittanut hyväksytysti ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen taikka saattanut päätökseen koulutuksen ja suorittanut hyväksytysti ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen liitteen V mukaisesti B-luokan ajokortin osalta 4 artiklan 4 kohdan b alakohdan toisessa alakohdassa määritellyn ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseksi.
- e) hakijan vakinainen asuinpaikka on ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella tai hän voi näyttää toteen, että hän on opiskellut siellä vähintään kuusi kuukautta.

2. a) Jäsenvaltioiden myöntämien AM-, A1-, A2-, A-, B-, B1- ja BE-luokan ajokorttien hallinnollinen voimassaoloaika on kymmenen vuotta; tätä voimassaoloaikaa sovelletaan 19. tammiukuuta 2013 alkaen.

Jäsenvaltio voi päättää, että ajokorttien hallinnollinen voimassaoloaika mainituissa luokissa on enintään 15 vuotta.

- b) Jäsenvaltioiden myöntämien C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- ja D1E-luokan ajokorttien hallinnollinen voimassaoloaika on viisi vuotta; tätä voimassaoloaikaa sovelletaan 19. tammikuuta 2013 alkaen.
- c) Ajokortin uusimisesta voi seurata uusi hallinnollinen voimassaoloaika muulle ajokorttiluokalle tai muille ajokorttiluokille, johon tai joihin kuuluvia ajoneuvoja ajokortin haltijalla on oikeus kuljettaa, mikäli tällöin täytetään tässä direktiivissä säädetyt edellytykset.
- d) Edellä olevan 1 artiklan mukainen mikrosiru ei ole ajokortin voimassaolon edellytys. Mikrosirun katoamisella, lukukelvottomuudella tai muulla vahingoittumisella ei ole vaikutusta asiakirjan voimassaoloon.

3. Ajokortti voidaan uusida sen hallinnollisen voimassaoloajan päättyessä seuraavin edellytyksin:

- a) tarkastetaan, että liitteessä III esitetyt, ajokorttiluokkiin C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ja D1E kuuluvien ajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavaa fyysistä ja henkistä suorituskykyä koskevat vähimmäisvaatimukset edelleen täyttyvät; ja
- b) hakijan vakinainen asuinpaikka on ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella tai hän voi todistaa opiskelleensa siellä vähintään kuuden kuukauden ajan.

▼B

Jäsenvaltiot voivat vaatia, että AM-, A-, A1-, A2-, B-, B1- ja BE-luokan ajokortin uusimisen yhteydessä on tarkastettava, että liitteessä III esitetyt, ajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavaa fyysistä ja henkistä suorituskykyä koskevat vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Jäsenvaltiot voivat rajoittaa kaikkien luokkien osalta uusille kuljettajille myönnettävien ajokorttien 2 kohdassa määriteltyä hallinnollista voimassaoloaikaa, jotta näihin kuljettajiin voidaan soveltaa liikenneturvallisuutta parantavia erityisiä toimenpiteitä.

Jäsenvaltiot voivat rajoittaa C- ja D-luokkien osalta uusille kuljettajille myönnettävän ensimmäisen ajokortin hallinnollisen voimassaoloajan kolmeen vuoteen, jotta näihin kuljettajiin voidaan soveltaa heidän liikenneturvallisuuttaan parantavia erityisiä toimenpiteitä.

Jäsenvaltiot voivat rajoittaa kaikkien luokkien yksittäisten ajokorttien 2 kohdassa määriteltyä hallinnollista voimassaoloaikaa, jos katsotaan tarpeelliseksi toteuttaa useammin lääkärintarkastuksia tai muita erityistoimenpiteitä, kuten liikenne rikkomuksiin syyllistyneitä koskevia rajoituksia.

Jäsenvaltiot voivat lyhentää alueellaan oleskelevien 50 vuotta täyttäneiden haltijoiden ajokorttien 2 kohdassa määriteltyä hallinnollista voimassaoloaikaa toteuttaakseen useammin lääkärintarkastuksia tai muita erityistoimenpiteitä, kuten kertauskursseja. Tätä lyhennettyä hallinnollista voimassaoloaikaa voidaan soveltaa ainoastaan ajokorttia uusittaessa.

4. Jäsenvaltiot saavat komissiota kuultuaan soveltaa ajokorttien myöntämiseen kansallisten säännösten mukaisia edellytyksiä, jotka koskevat muita kuin tässä direktiivissä tarkoitettuja edellytyksiä, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisten rikoslakien ja yleistä järjestystä koskevien säännösten soveltamista.

5. a) Henkilöllä voi olla vain yksi ainoa ajokortti.
- b) Jäsenvaltion on kieltäydyttävä myöntämästä ajokorttia, jos se toteaa, että hakijalla on jo ajokortti.
- c) Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet b alakohdan mukaisesti. Ajokortin myöntämisen, korvaamisen, uusimisen tai vaihtamisen osalta edellytetään asian tarkistamista muilta jäsenvaltioilta, jos on perusteltua syytä epäillä, että hakija on ennestään jonkin toisen ajokortin haltija.
- d) Edellä b alakohdassa tarkoitettujen tarkistusten helpottamiseksi jäsenvaltioiden on käytettävä EU:n ajokorttiverkostoa sitten, kun se on toiminnassa.

Ajokortin myöntävän jäsenvaltion on varmistettava huolellisesti, että kyseessä oleva henkilö täyttää tämän artiklan 1 kohdassa esitetyt vaatimukset, ja sovellettava kansallisia ajo-oikeuden lopullista peruuttamista tai poisottamista koskevia kansallisia säännöksiä, jos todetaan, että ajokortti on myönnetty, vaikka vaatimuksia ei ole täytetty, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 artiklan soveltamista.

▼B*8 artikla***Mukauttaminen tieteen ja tekniikan kehitykseen**

Tarvittavat muutokset liitteiden I–VI mukauttamiseksi tieteen ja tekniikan kehitykseen hyväksytään 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

*9 artikla***Komitea**

1. Komissiota avustaa ajokorttikomitea.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklan 1–4 kohtaa sekä 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

*10 artikla***Kuljettajantutkinnon vastaanottajat**

Kuljettajantutkinnon vastaanottajien on täytettävä liitteessä IV olevat vähimmäisvaatimukset tämän direktiivin voimaantulosta alkaen.

Niiden kuljettajantutkinnon vastaanottajien, jotka ovat aloittaneet toimintansa harjoittamisen ennen 19. tammikuuta 2013, on täytettävä ainoastaan laadunvarmistusjärjestelmiä ja säännöllisiä jatkokoulutustoimenpiteitä koskevat vaatimukset.

*11 artikla***Ajokortin vaihtamiseen, peruuttamiseen, korvaamiseen ja tunnustamiseen liittyvät säännökset**

1. Jos jäsenvaltion myöntämän voimassa olevan kansallisen ajokortin haltija on muuttanut vakinaisesti asumaan toiseen jäsenvaltioon, hän voi pyytää, että hänen ajokorttinsa vaihdetaan sitä vastaavaan ajokorttiin. Vaihdon suorittavan jäsenvaltion asiana on todentaa, minkä luokan osalta sille esitetty ajokortti on yhä voimassa.
2. Jollei rikoslain ja yleistä järjestystä koskevien säädösten alueellisen soveltamisen periaatteen huomioon ottamisesta muuta johdu, se jäsenvaltio, jossa toisen jäsenvaltion myöntäneen ajokortin haltijalla on vakinainen asuinpaikka, saa soveltaa ajokortin haltijaan kansallisia ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen määräaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä ja tarvittaessa vaihtaa ajokortin tätä tarkoitusta varten.
3. Vaihdon suorittavan jäsenvaltion on palautettava aikaisempi ajokortti ajokortin myöntäneen jäsenvaltion viranomaisille sekä perusteltava tämä menettely.
4. Jäsenvaltion on kieltäydyttävä myöntämästä ajokorttia hakijalle, jonka ajokortti on rajoitettu, poistettu tai peruutettu määräaikaaisesti toisessa jäsenvaltiossa.

▼B

Jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle myöntämää ajokorttia, jonka henkilön ajokorttiin perustuvaa ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaaisesti peruutettu ensin mainitun valtion alueella.

Jäsenvaltio voi myös kieltäytyä myöntämästä ajokorttia hakijalle, jonka ajokortti on peruutettu pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa.

5. Uuden kortin saa esimerkiksi hävinneen tai varastetun ajokortin tilalle ainoastaan sen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta, jossa kortin haltijalla on vakinainen asuinpaikka; näiden viranomaisten on myönnettävä uusi kortti hallussaan olevien tietojen perusteella tai hankittuaan tarvittaessa tiedon alkuperäisen ajokortin myöntäneen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta.

6. Jos jäsenvaltio vaihtaa yhteisöön kuulumattoman maan myöntämän ajokortin yhteisön mallin mukaiseksi ajokortiksi, vaihdosta samoin kuin mahdollisista myöhemmistä ajokortin uudistamisista tai ajokortin korvaamisesta on tehtävä merkintä yhteisön mallin mukaiseen ajokorttiin.

Tällainen vaihtaminen voidaan suorittaa ainoastaan, jos kolmannen maan myöntämä ajokortti luovutetaan vaihdon suorittavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Jos tällaisen ajokortin haltija siirtyy asumaan vakinaisesti toiseen jäsenvaltioon, kyseisen jäsenvaltion ei tarvitse soveltaa 2 artiklassa määriteltyä vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta.

*12 artikla***Vakinainen asuinpaikka**

Tässä direktiivissä ”vakinaisella asuinpaikalla” tarkoitetaan paikkaa, jossa henkilö asuu tavanomaisesti eli vähintään 185 päivää kalenterivuodessa sellaisten henkilökohtaisten ja ammatillisten siteiden vuoksi tai, jos kyse on henkilöstä, jolla ei ole ammatillisia siteitä, sellaisten henkilökohtaisten siteiden vuoksi, jotka osoittavat läheistä yhteyttä tämän henkilön ja hänen asuinpaikkansa välillä.

Jos henkilön ammatilliset siteet ja henkilökohtaiset siteet ovat eri paikoissa ja henkilö tästä syystä asuu vuorotellen kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa olevissa eri paikoissa, hänen vakinaisena asuinpaikkanaan pidetään sitä paikkaa, jossa hänen henkilökohtaiset siteensä ovat, jos hän palaa sinne säännöllisesti. Viimeksi mainitun edellytyksen ei tarvitse täytyä, jos henkilö asuu jäsenvaltiossa suorittaakseen siellä tietyn ajan kestävän tehtävän. Opiskelu yliopistossa tai muussa koulussa ei merkitse vakinaisen asuinpaikan muutosta.

*13 artikla***Vastaavuus muiden kuin yhteisön ajokorttimallin mukaisten ajokorttien kanssa**

1. Jäsenvaltiot varmistavat komission suostumuksella ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa saatujen ajokorttien ja 4 artiklassa määriteltyjen luokkien vastaavuuden.

Jäsenvaltiot voivat komissiota kuultuaan tehdä kansalliseen lainsäädäntönsä 11 artiklan 4, 5 ja 6 kohdan säännösten täytäntöönpanon edellyttämät muutokset.

▼B

2. Ennen 19. tammikuuta 2013 myönnettyä oikeutta ajamiseen ei voida mitätöidä tai millään tavalla muuttaa tämän direktiivin säännösten nojalla.

*14 artikla***Tarkastelu**

Komissio antaa kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta sekä sen vaikutuksista liikenneturvallisuuteen aikaisintaan 19. tammikuuta 2018.

*15 artikla***Keskinäinen avunanto**

Jäsenvaltioiden on avustettava toisiaan tämän direktiivin täytäntöönpanossa ja niiden on vaihdettava myöntämiään, vaihtamiaan, korvaamiaan uusimiaan tai peruuttamiaan ajokortteja koskevat tiedot. Niiden on käytettävä tätä varten perustettua EU:n ajokorttiverkostoa sitten, kun se on toiminnassa.

*16 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä**

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava 1 artiklan 1 kohdan, 3 artiklan, 4 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan sekä 4 kohdan b–k alakohdan, 6 artiklan 1 kohdan sekä 2 kohdan a, c, d ja e alakohdan, 7 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdan sekä 2, 3 ja 5 kohdan, 8 artiklan, 10 artiklan, 13 artiklan, 14 artiklan, 15 artiklan sekä liitteessä I olevan 2 kohdan, liitteessä II olevan 5.2 kohdan A1-, A2- ja A-luokan osalta sekä liitteiden IV, V ja VI noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 19. tammikuuta 2011. Niiden on toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle viipymättä.

▼C1

2. Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 19 päivästä tammikuuta 2013.

▼B

3. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Lisäksi niissä on mainittava, että voimassa olevissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä olevia viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

4. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

*17 artikla***Kumoaminen**

Kumotaan direktiivi 91/439/ETY 19. tammikuuta 2013, sanotun kuitenkin rajoittamatta liitteessä VII olevassa B osassa esitettyjä jäsenvaltioiden velvoitteita, jotka koskevat määräaikoja direktiivien saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä.

▼ C1

Direktiivin 91/439/ETY 2 artiklan 4 kohta kumotaan 19 päivästä tammikuuta 2007.

▼ B

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä VIII olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

*18 artikla***Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

2 artiklan 1 kohtaa, 5 artiklaa, 6 artiklan 2 kohdan b alakohtaa, 7 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, 9 artiklaa, 11 artiklan 1, 3, 4, 5, ja 6 kohtaa, 12 artiklaa sekä liitteitä I, II ja III sovelletaan 19. tammikuuta 2009 alkaen.

*19 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

▼B*LIITE I***▼M2****EUROOPAN UNIONIN AJOKORTTIMALLIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET****▼B**

1. ►**M2** Euroopan unionin ajokorttimallin ◀ fyysiset ominaisuudet ovat yhdenmukaiset standardien ISO 7810 ja ISO 7816-1 kanssa.

Kortin valmistusmateriaalina on polykarbonaatti.

Tarkistamismenetelmät, joilla varmistetaan ajokortin ominaisuuksien yhdenmukaisuus kansainvälisten standardien kanssa, ovat standardin ISO 10373 mukaiset.

2. Ajokortin fyysinen turva

Seuraavat tekijät uhkaavat ajokortin fyysistä turvaa:

- väärin ajokorttien valmistaminen: uuden, alkuperäistä asiakirjaa suuresti muistuttavan kortin tekeminen joko alusta asti tai kopioimalla alkuperäinen asiakirja;
- materiaaliset muutokset: muutetaan alkuperäisen asiakirjan ominaisuuksia esimerkiksi muuttamalla asiakirjaan painettuja tietoja;

Yleinen turva on järjestelmän kokonaisuudessa, joka muodostuu hakumenetelystä, tietojen välittämisestä, korttipohjan materiaalista, painotekniikasta, eri turvatekijöiden vähimmäismäärästä ja henkilötietojen merkintätavasta.

- a) Ajokorttien valmistusmateriaali on varmennettava väärennösten ehkäisemiseksi käyttämällä seuraavia tekniikoita (pakolliset turvatekijät):

- korttipohja ei reagoi UV-valoon;
- taustalla oleva turvakuvio, jonka tarkoituksena on estää väärentäminen skannaamalla, painamalla tai kopioimalla ja jossa on käytetty iirispainatusta erivärisin varmennuspainovärein sekä negatiivista ja positiivista giljoshopainatusta. Kuvio ei saa muodostua perusväreistä (CMYK) vaan siinä on oltava vähintään kahta erikoisväriä käyttäen muodostettuja monimutkaisia kuvioita ja mikrokirjoitusta;
- optisesti muuttuvia tekijöitä, jotka suojaavat riittävän hyvin kopioinnilta ja valokuvan manipuloinnilta;
- laserkaiverrus;
- valokuvalle varatulla alueella turvakuviodun taustan ja valokuvan olisi mentävä osittain päällekkäin ainakin valokuvan reunoilla (himmenevä kuvio).

- b) Ajokorteissa käytettävä materiaali on lisäksi varmennettava väärennösten ehkäisemiseksi käyttämällä ainakin kolmea seuraavista tekniikoista (täydentävät turvatekijät):

- vaihtuvaväriset painovärit*,
- lämpötilaan reagoiva painoväri*,
- yksilölliset hologrammit*,

▼ B

- muuttuvat laserkuvat*,
- ultravioletti fluoresoiva painoväri, näkyvä ja läpinäkyvä,
- iirispainatus,
- taustassa digitaalinen vesileima,
- infrapuna- tai fosforoivat pigmentit,
- kosketeltaessa tuntuvat kirjasimet, symbolit tai kuvat*.

c) Jäsenvaltiot voivat halutessaan käyttää myös muita turvatekijöitä. Tähdellä merkityt tekniikat ovat suositeltavimpia, koska ne auttavat lainvalvontaviranomaisia tarkastamaan kortin kelpoisuuden ilman erityiskeinoja.

3. Kortti on kaksipuolinen:

Etupuolella on:

- a) merkintä ”ajokortti” painettuna suurikokoisilla kirjaimilla ajokortin myöntävän jäsenvaltion kielellä tai kielillä,
- b) ajokortin myöntävän jäsenvaltion nimi (vapaaehtoinen merkintä),

▼ M2

c) ajokortin myöntävän jäsenvaltion kansainvälinen tunnus negatiivina sinisessä, kahdentoista tähden ympäröimässä suorakulmiossa; jäsenvaltioiden kansainväliset tunnukset ovat seuraavat:

B: Belgia

BG: Bulgaria

CZ: Tšekki

DK: Tanska

D: Saksa

EST: Viro

GR: Kreikka

E: Espanja

F: Ranska

▼ M4

HR: Kroatia

▼ M2

IRL: Irlanti

I: Italia

CY: Kypros

LV: Latvia

LT: Liettua

L: Luxemburg

H: Unkari

M: Malta

NL: Alankomaat

A: Itävalta

▼ M2

- PL: Puola
 P: Portugali
 RO: Romania
 SLO: Slovenia
 SK: Slovakia
 FIN: Suomi
 S: Ruotsi
 UK: Yhdistynyt kuningaskunta,

▼ B

- d) myönnettyä ajokorttia koskevat, seuraavasti numeroidut tiedot:
1. Haltijan sukunimi
  2. Haltijan etunimi (etunimet)
  3. Haltijan syntymäaika ja -paikka
  4. a) Ajokortin myöntämispäivä
    - b) Ajokortin viimeinen voimassaolopäivä tai viiva, kun ajokortin voimassaoloa ei ole rajoitettu 7 artiklan 2 kohdan c alakohdan säännöksellä
    - c) Kortin myöntänyt viranomainen (voidaan painaa kortin kääntöpuolelle)
    - d) Hallinnollinen numero, joka on muu kuin 5 kohdassa ilmoitettu numero (vapaaehtoinen)
  5. Ajokortin numero
  6. Haltijan valokuva
  7. Haltijan allekirjoitus
  8. Vakinainen asuinpaikka tai postiosoite (vapaaehtoinen merkintä)
  9. Ajokorttiluokat, joihin kuuluvia ajoneuvoja haltijalla on oikeus kuljettaa (kansalliset luokat painetaan toisenlaisella kirjasintyyppillä kuin yhdenmukaistetut luokat)

▼ M2

- e) merkintä ”Euroopan unionin malli” painettuna ajokortin myöntävän jäsenvaltion kielellä tai kielillä ja merkintä ”ajokortti” kaikilla muilla Euroopan unionin kielillä vaaleanpunaisella painettuna muodostavat ajokortin taustan:

Свидетелство за управление на МПС

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

▼ M2

Ceadúas Tiomána

▼ M4

Vozačka dozvola

▼ M2

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Licenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conduire

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

▼ B

f) viitevärit:

— sininen: Pantone Reflex Blue,

— keltainen: Pantone Yellow.

Kääntöpuolella on:

a) 9. Ajokorttiluokat, joihin kuuluvia ajoneuvoja haltijalla on oikeus kuljettaa (kansalliset luokat painetaan toisenlaisella kirjasintyyppillä kuin yhdenmukaistetut luokat)

▼ M2

10. Päivämäärä, jolloin ajokortti on ensimmäisen kerran annettu kutakin luokkaa varten (tämä päivämäärä on siirrettävä uuteen ajokorttiin ajokorttia korvattaessa tai vaihdettaessa); kukin päivämäärää koskeva kenttä on täytettävä kahdella numerolla seuraavassa järjestyksessä: päivä.kuukausi.vuosi (PP.KK.VV)

11. Voimassaolon päättymispäivä kunkin luokan osalta; kukin päivämäärää koskeva kenttä on täytettävä kahdella numerolla seuraavassa järjestyksessä: päivä.kuukausi.vuosi (PP.KK.VV)

▼ B

12. Kutakin luokkaa koskevat lisätiedot tai rajoitukset koodin muodossa kysymyksessä olevan luokan kohdalla

Koodit ovat seuraavat:

— koodit 01–99: ► **M2** yhdenmukaistetut Euroopan unionin koodit ◀

KULJETTAJA (lääketieteelliset syyt)

01. Näönkorjaus ja/tai -suojaus

01.01 Silmälasit

01.02 Piilolinssi(t)

01.03 Suojalasi

01.04 Himmennetty linssi

01.05 Silmänsuojaus

01.06 Silmälasit tai piilolinssit

▼B

- 02. Kuulokoje/viestintäapuväline
  - 02.01 Kuulokoje yhdelle korvalle
  - 02.02 Kuulokoje kahdelle korvalle
- 03. Proteesi/ortopedinen apuväline
  - 03.01 Yläraajan proteesi/ortopedinen apuväline
  - 03.02 Alaraajan proteesi/ortopedinen apuväline
- 05. Rajoitettu käyttö (alakoodin käyttö pakollinen, ajo-oikeus rajoitettu lääketieteellisistä syistä)
  - 05.01 Rajoitettu matkoihin päiväsaikaan (esimerkiksi tunti auringonnousun jälkeen ja tunti ennen auringonlaskua)
  - 05.02 Rajoitettu matkoihin ... kilometrin säteellä ajokortin haltijan asuinpaikasta tai ainoastaan matkoihin kaupungissa/alueella
  - 05.03 Ei oikeutta kuljettaa matkustajia
  - 05.04 Ajonopeus rajoitettu enintään nopeuteen ... kilometriä tunnissa
  - 05.05 Ajaminen sallittu ainoastaan ajokortin haltijan seurassa
  - 05.06 Ilman perävaunua
  - 05.07 Ei ajoa moottoriteillä
  - 05.08 Ei alkoholia

AJONEUVON MUKAUTUKSET

- 10. Muutettu vaihteisto
  - 10.01 Käsivälitteinen vaihteisto
  - 10.02 Automaattivaihteisto
  - 10.03 Sähkökäyttöinen vaihteisto
  - 10.04 Mukautettu vaihdetanko
  - 10.05 Ilman aluevaihteistoa
- 15. Muutettu kytkin
  - 15.01 Mukautettu kytkinpoljin
  - 15.02 Käsikäyttöinen kytkin
  - 15.03 Automaattikytkin
  - 15.04 Etuosasta porrastettu/poiskäännettävä/irrotettava kytkinpoljin
- 20. Muutetut jarrujärjestelmät
  - 20.01 Mukautettu jarrupoljin
  - 20.02 Laajennettu jarrupoljin
  - 20.03 Vasemmalle jalalle soveltuva jarrupoljin

▼B

- 20.04 Jalkapohjalla painettava jarrupoljin
- 20.05 Kallistettu jarrupoljin
- 20.06 Käsikäyttöinen (mukautettu) käyttöjarru
- 20.07 Tehostetun käyttöjarrun täyskäyttömahdollisuus
- 20.08 Käyttöjarruun integroidun hätäjarrun täyskäyttömahdollisuus
- 20.09 Mukautettu seisontajarru
- 20.10 Sähkökäyttöinen seisontajarru
- 20.11 (Mukautettu) jalkakäyttöinen seisontajarru
- 20.12 Etuosasta porrastettu/poiskäännettävä/irrotettava jarrupoljin
- 20.13 Polvella käytettävä jarru
- 20.14 Sähkökäyttöinen käyttöjarru
- 25. Muutetut kaasupoljinjärjestelmät
  - 25.01 Mukautettu kaasupoljin
  - 25.02 Jalkapohjalla painettava kaasupoljin
  - 25.03 Kallistettu kaasupoljin
  - 25.04 Käsikäyttöinen kaasupoljin
  - 25.05 Polvella käytettävä kaasupoljin
  - 25.06 Tehostettu kaasutin (sähkökäyttöinen tai ilmaohjattu)
  - 25.07 Kaasupoljin jarrupolkimen vasemmalla puolella
  - 25.08 Kaasupoljin vasemmalla
  - 25.09 Etuosasta porrastettu/poiskäännettävä/irrotettava kaasupoljin
- 30. Muutetut yhdistetyt jarru- ja kaasupoljinjärjestelmät
  - 30.01 Rinnakkaiset polkimet
  - 30.02 Polkimet samassa (tai melkein samassa) tasossa
  - 30.03 Liukuohjattava kaasutin ja jarru
  - 30.04 Ortopedisesti varustettu liukuohjattava kaasutin ja jarru
  - 30.05 Poiskäännettävät/irrotettavat kaasu- ja jarrupolkimet
  - 30.06 Korotettu lattia
  - 30.07 Sivusta porrastettu jarrupoljin
  - 30.08 Proteesia varten sivusta porrastettu jarrupoljin

▼ B

- 30.09 Etuosasta porrastetut kaasu- ja jarrupolkimet
- 30.10 Kantapään/säären tuki
- 30.11 Sähkökäyttöinen kaasupoljin ja jarru
- 35. Muutettu hallintalaitteisto
  - (Valokatkaisimet, tuulilasinpyyhin/-pesin, äänimerkinantolaite, suuntavilkut jne.)
  - 35.01 Hallintalaitteiden käyttö ei haittaa ohjausta ja käsittelyä
  - 35.02 Hallintalaitteet käytettävissä irrottamatta otetta ohjauspyörästä ja lisälaitteista (säätimet, katkaisinvivut jne.)
  - 35.03 Hallintalaitteet käytettävissä irrottamatta vasemman käden otetta ohjauspyörästä ja lisälaitteista (säätimet, katkaisinvivut jne.)
  - 35.04 Hallintalaitteet käytettävissä irrottamatta oikean käden otetta ohjauspyörästä ja lisälaitteista (säätimet, katkaisinvivut jne.)
  - 35.05 Hallintalaitteet käytettävissä irrottamatta otetta ohjauspyörästä ja lisälaitteista (säätimet, katkaisinvivut jne.) sekä yhdistetyistä jarru- ja kaasupoljinjärjestelmistä
- 40. Muutettu ohjauslaitteisto
  - 40.01 Vakio-ohjaustehostin
  - 40.02 Vahvistettu ohjaustehostin
  - 40.03 Ohjauksen varmistusjärjestelmä
  - 40.04 Pidennetty ohjauspylväs
  - 40.05 Mukautettu ohjauspyörä (esim. suurempi ja/tai paksumpi pyöräosa, pienempi ohjauspyörän halkaisija)
  - 40.06 Kallistettu ohjauspyörä
  - 40.07 Pystysuorassa tasossa oleva ohjauspyörä
  - 40.08 Vaakasuorassa tasossa oleva ohjauspyörä
  - 40.09 Jalkakäyttöinen ohjaus
  - 40.10 Vaihtoehtoinen mukautettu ohjaus (esim. ohjaussauva)
  - 40.11 Nuppi ohjauspyörässä
  - 40.12 Ohjauspyörän ortopedinen laite kättä/käsiä varten
  - 40.13 Jännetuella varustettu ortopedinen laite
- 42. Muutettu/muutetut taustapeili(t)
  - 42.01 Ulkopuolinen taustapeili (vasemmalla tai oikealla puolella)
  - 42.02 Ulkopuolinen taustapeili lokasuojassa
  - 42.03 Sisäpuolinen lisätaustapeili liikenteen seuraamista varten
  - 42.04 Sisäpuolinen laajakulmataustapeili
  - 42.05 Katvealueet kattava taustapeili
  - 42.06 Sähkökäyttöinen(/-set) ulkopuolinen(/-set) taustapeili(t)

▼ B

43. Muutettu kuljettajan istuin
- 43.01 Kuljettajan istuin hyvän näkyvyyden takaavalla korkeudella normaalien välimatkan päässä ohjauspyörästä ja polkimesta
- 43.02 Vartalon muotoon mukautettu kuljettajan istuin
- 43.03 Sivusta tuettu kuljettajan istuin tukevan istuma-asennon varmistamiseksi
- 43.04 Käsinojallinen kuljettajan istuin
- 43.05 Kuljettajan istuimen liukukiskojen pidennys
- 43.06 Mukautettu turvavyö
- 43.07 Valjastyypinen turvavyö
44. Moottoripyöriin tehdyt muutokset (alakoodin käyttö pakollista)
- 44.01 Yhdellä toiminnolla käytettävä jarru
- 44.02 (Mukautettu) käsikäyttöinen jarru (etupyörä)
- 44.03 (Mukautettu) jalkajarru (takapyörä)
- 44.04 (Mukautettu) kaasukahva
- 44.05 (Mukautettu) käsivälitteinen vaihteisto ja käsikäyttöinen kytkin
- 44.06 (Mukautettu/mukautetut) taustapeili(t)
- 44.07 (Mukautetut) merkinantolaitteet (suuntavilkut, jarruvalo jne.)
- 44.08 Istuinkorkeus, jolta kuljettajan molemmat jalat ylettyvät istuma-asennossa koskettamaan tien pintaan
45. Ainoastaan sivuvaunullinen moottoripyörä

▼ M3

46. Ainoastaan kolmipyörät

▼ B

50. Rajoitettu yksilöityyn ajoneuvoon/valmistenumeroon (ajoneuvon tunnusnumero)
51. Rajoitettu yksilöityyn ajoneuvoon/rekisterikilpeen (ajoneuvon rekisterinumero)

HALLINNOLLISET KYSYMYKSET

70. Ajokortti nro ..., myöntänyt: ..., vaihdettu (YK/ECE-tunnus yhteisön ulkopuolisten maiden osalta, esim. 70.0123456789.NL)
71. Ajokortin nro ... kaksoiskappale (YK/ECE-tunnus yhteisön ulkopuolisten maiden osalta, esim. 71.987654321.HR)

▼ M3

_____

73. Rajoitettu B-luokan nelipyöräisiin moottoripyöriin (B1)

_____

▼ B

78. Rajoitettu ajoneuvoihin, joissa on automaattivaihteisto

▼ M3

79. (...) Rajoitettu sulkeissa mainittujen eritelmien mukaisiin ajoneuvoihin tämän direktiivin 13 artiklaa sovellettaessa
- 79.01 Rajoitettu kaksipyöräisiin sivuvaunullisiin ja sivuvaunuttomiin ajoneuvoihin
- 79.02 Rajoitettu AM-luokan kolmipyöräisiin tai kevyisiin nelipyöräisiin ajoneuvoihin
- 79.03 Rajoitettu kolmipyöriin
- 79.04 Rajoitettu kolmipyöriin, joihin on liitetty perävaunu, jonka suurin sallittu massa on enintään 750 kg
- 79.05 A1-luokan moottoripyörä, jonka teho/painosuhte on yli 0,1 kW/kg
- 79.06 BE-luokan ajoneuvo, jonka perävaunun suurin sallittu massa on yli 3 500 kg
80. Rajoitettu alle 24-vuotiaisiin kuljettajiin, joilla on A-luokan kolmipyöräisen moottoripyörän ajokortti
81. Rajoitettu alle 21-vuotiaisiin kuljettajiin, joilla on A-luokan kaksipyöräisen moottoripyörän ajokortti
90. Koodit, joita käytetään ajoneuvoon tehtyjä muutoksia määrittävien koodien kanssa

▼ B

95. ► **M2** Kuljettaja, jolla on direktiivissä 2003/59/EY tarkoitettu ammattipätevystodistus ja jonka ammattipätevyys on voimassa ... asti [esimerkiksi: 95(01.01.12)] ◀

▼ M3

96. B-luokan ajoneuvot, joihin on liitetty perävaunu, jonka suurin sallittu massa on yli 750 kg, kun ajoneuvoyhdistelmän suurin sallittu massa on yli 3 500 kg, mutta enintään 4 250 kg
97. Ei saa ajaa C1-luokan ajoneuvoa, joka kuuluu tieliikenteen hallintalaitteista 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 soveltamisalaan ⁽¹⁾

▼ B

- koodit 100 ja yli 100: kansalliset koodit, jotka ovat voimassa ainoastaan ajokortin myöntäneen jäsenvaltion alueella.

Jos koodi koskee kaikkia luokkia, joita varten kortti on myönnetty, se voidaan painaa sarakkeiden 9, 10 ja 11 alapuolelle.

13. Tila hallintoa varten tarvittaville tiedoille, jotka vastaanottava jäsenvaltio mahdollisesti lisää tämän liitteen 4 kohdan a alakohdan mukaisesti.

⁽¹⁾ EYVL L 370, 31.12.1985, s. 8.

▼ B

14. Tila hallintoa varten tarvittaville tai liikenneturvallisuuteen liittyville tiedoille, jotka jäsenvaltio mahdollisesti lisää (vapaaehtoinen merkintä). Jos merkintä liittyy tässä liitteessä määriteltyihin ajokorttia koskeviin tietoihin, merkinnän eteen lisätään vastaavan kohdan numero.

Tähän tilaan voidaan haltijan nimenomaisella kirjallisella suostumuksella merkitä muita kuin hallintoon tai liikenneturvallisuuteen liittyviä tietoja; tämän kaltaisten tietojen lisääminen ei millään tavoin vaikuta mallin käyttämiseen ajokorttina.

▼ M2

- b) Seuraavien kortin sivuilla 1 ja 2 olevien numerokohtien selitykset: 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5, 10, 11 ja 12.

▼ M4

Jos jäsenvaltio haluaa tehdä tällaiset merkinnät kansallisella kielellä, joka on muu kuin bulgaria, englanti, espanja, hollanti, italia, kreikka, kroaatti, latvia, liettua, malta, puola, portugali, ranska, romania, ruotsi, saksa, slovakki, sloveeni, suomi, tanska, tšekki, unkari tai viro, sen on laadittava ajokortti kahdella kielellä käyttäen jotakin edellä mainituista kielistä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muiden tämän liitteen säännösten soveltamista.

▼ B

- c) ► **M2** Euroopan unionin ajokorttimalliin ◀ on varattava tila sitä varten, että korttiin mahdollisesti myöhemmin lisätään mikroprosessori tai muu vastaava tietotekninen väline.

4. Erityismääräykset

- a) Kun jäsenvaltion tämän liitteen mukaisesti myöntämän ajokortin haltija on asettunut vakinaisesti asumaan toiseen jäsenvaltioon, tämä jäsenvaltio voi merkitä ajokorttiin maassa vaadittavat merkinnät sillä ehdolla, että nämä merkinnät tehdään myös tässä jäsenvaltiossa myönnettäviin ajokortteihin ja että kortissa on näihin merkintöihin tarvittava tila.
- b) Jäsenvaltiot voivat komissiota kuultuaan lisätä korttiin värejä tai merkintöjä, kuten viivakoodin ja kansallisia tunnuksia, tämän kuitenkaan rajoittamatta tämän liitteen muita määräyksiä.

Ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen vuoksi viivakoodi saa sisältää ainoastaan ne tiedot, jotka jo ovat näkyvissä ajokortissa tai jotka ovat tarpeellisia ajokortin myöntämismenettelyssä.

▼ M2

- c) Ajokortin etu- ja kääntöpuolen tiedot on voitava lukea paljain silmin; merkin korkeuden on oltava kääntöpuolen kohdissa 9–12 vähintään 5 pistettä.

▼ **M2**

EUROOPAN UNIONIN AJOKORTTIMALLI

Sivu 1

	AJOKORTTI		(JÄSENVALTIO)
	1.		
	2.		
	3.		
6. KUVA 	4a.	4c.	
	4b.	(4d.)	
	5.		
	7.		
	(8.)		
	9.		

Sivu 2

13. (14.) 12.	9.	10.	11.	12.
	AM 			
	A1 			
	A2 			
	A 			
	B1 			
	B 			
	C1 			
	C 			
	D1 			
	D 			
	BE 			
	C1E 			
	CE 			
D1E 				
DE 				

1. Sukunimi 2. Etunimi 3. Syyntiläke ja paikka 4a. Myöntäjä 4b. Myöntäjävirasto 4c. Myöntäjävirasto 4d. Etunimi 5. Vain yksi voimassaoleva 11. Vain yksi voimassaoleva 12. Koodi

LIITE II

I AJOKOKEIDEN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ajokortin hakijoilla on moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavat tiedot, ajotaito ja ajotapa. Tätä tarkoitusta varten käyttöön otettavien kokeiden on sisällettävä:

- teoriakoe, ja sen jälkeen
- ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe.

Edellytyksistä, joilla nämä kokeet on suoritettava, säädetään jäljempänä.

A. TEORIAKOE

1. **Muoto**

Valitun muodon on oltava sellainen, että se osoittaa hakijalla olevan vaadittavat tiedot 2, 3 ja 4 kohdassa luetelluista aiheista.

Ajokortin hakija, joka on läpäissyt toisen ajoneuvoluokan teoriakokeen, voidaan vapauttaa 2, 3 ja 4 kohdan yhteisten säännösten noudattamisesta.

2. **Kaikkia ajokorttiluokkia koskevan teoriakokeen sisältö**

2.1 Kokeessa on esitettävä kysymyksiä kaikista seuraavista aiheista, mutta kysymysten sisältö jätetään kunkin jäsenvaltion harkintaan:

2.1.1 Tieliikenteen säännöt:

- erityisesti liikennemerkkit, opasteet, etuajo-oikeus- ja nopeusrajoitusmerkinnät;

2.1.2 Kuljettaja:

- valppauden ja muiden tienkäyttäjien huomioon ottamisen tärkeys;
- havaintokyky, arviointikyky ja päätöksenteko sekä erityisesti reaktio-aika ja alkoholista, huumeista ja lääkkeistä, mielentilasta ja väsymyksestä johtuvat muutokset ajotavassa;

2.1.3 Tie:

- tärkeimmät ajoneuvojen välistä turvaväliä, jarrutusmatkoja ja tiellä pysymistä koskevat periaatteet erilaisissa sää- ja tieolosuhteissa;
- vaaratekijät, jotka liittyvät erilaisiin tieolosuhteisiin ja erityisesti niiden muutoksiin sään ja vuorokaudenajan johdosta;
- erityyppisten teiden ominaisuudet ja niitä koskevat lainsäädännön vaatimukset;

2.1.4 Muut tien käyttäjät:

- erityiset vaaratekijät, jotka aiheutuvat muiden tien käyttäjien ja erityisesti vaaralle altimpien osapuolten kuten lasten, jalankulkijoiden, pyöräilijöiden ja liikuntarajoitteisten kokemattomuudesta liikenteessä;

▼ B

— vaaratekijät, jotka liittyvät erityyppisten ajoneuvojen liikkumiseen ja ajamiseen ja niiden kuljettajien näkökenttien eroihin;

2.1.5 Yleiset säännöt ja määräykset sekä muut asiat:

— ajoneuvojen käyttöön liittyviä hallinnollisia asiakirjoja koskevat säännöt;

— yleiset säännöt, jotka koskevat kuljettajan käyttäytymistä onnettomuustilanteessa (varoituserkkien asettaminen ja hälytyksen suorittaminen) ja toimenpiteitä, joilla hän voi tarvittaessa auttaa liikenneonnettomuuden uhreja;

— ajoneuvoa, kuormaa ja matkustajia koskevat turvallisuustekijät;

2.1.6 Tarvittavat varotoimenpiteet ajoneuvosta noustaessa

2.1.7 Liikenneturvallisuuteen vaikuttavat mekaaniset seikat; kuljettajien on pystyttävä havaitsemaan tavallisimmat viat, jotka voivat vaikuttaa erityisesti ohjaukseen, jousitus- ja jarrujärjestelmiin, renkaisiin, valoihin ja suuntamerkinantolaitteisiin, heijastimiin, taustapeileihin, tuulilasiin ja tuulilasinyyhkimiin, pakoputkistoon, turvavöihin ja äänimerkinantolaitteeseen;

2.1.8 Ajoneuvon turvavarusteet ja erityisesti turvavöiden, niskatukien ja lasten turvaistuinten käyttö;

2.1.9 Ympäristöön liittyvät ajoneuvon käyttöä koskevat säännöt (äänimerkinantolaitteiden asianmukainen käyttö, kohtuullinen polttoaineen kulutus, päästöjen rajoittaminen jne.).

3. Luokkia A1, A2 ja A koskevat erityissäännökset

3.1 Seuraavia seikkoja koskevien yleisten tietojen pakollinen tarkistaminen:

3.1.1 Suojavarusteiden kuten suojakäsineiden, jalkineiden, -vaatteiden ja -kypärän käyttö;

3.1.2 Moottoripyöräilijöiden havaittavuus muiden tienkäyttäjien kannalta;

3.1.3 Edellä mainitut tielosuhteisiin liittyvät vaaratekijät; erityistä huomiota on kiinnitettävä liukkaisuun osuuksiin, kuten viemärinkansiin, tiemerkin-töihin, kuten viivoihin ja nuoliin, sekä raitiovaunukiskoihin;

3.1.4 Edellä mainitut liikenneturvallisuuteen vaikuttavat mekaaniset seikat; erityistä huomiota on kiinnitettävä hätäpysäyttimiin, öljymääriin ja ketjuihin.

4. C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- ja D1E-luokkaa koskevat erityiset säännökset

4.1 Seuraavia seikkoja koskevien yleisten tietojen pakollinen tarkistaminen:

▼ M34.1.1 Ajo- ja lepoaikoja koskevat säännöt, jotka määritellään tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta 15 päivänä maaliskuuta 2006 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 561/2006⁽¹⁾; tieliikenteen valvontalaitteista asetuksessa (ETY) N:o 3821/85 määriteltyjen valvontalaitteiden käyttö;

⁽¹⁾ EUVL L 102, 11.4.2006, s. 1.

▼B

- 4.1.2 Säännöt kuljetustyypistä: tavaroiden tai matkustajien kuljettaminen;
- 4.1.3 Kansallisessa ja kansainvälisessä tavara- ja matkustajaliikenteessä vaadittavat ajoneuvoa ja kuljetusta koskevat asiakirjat;
- 4.1.4 Toiminta onnettomuustilanteessa; tiedot onnettomuuden tai vastaavan jälkeä toteutettavista toimenpiteistä, mukaan lukien hätätoimenpiteet kuten matkustajien evakuointi ja perustiedot ensiavusta;
- 4.1.5 Varotoimenpiteet renkaiden poistamisen ja vaihtamisen yhteydessä;
- 4.1.6 Ajoneuvon painoa ja mittoja koskevat säännöt; nopeudenrajoittimia koskevat säännöt;
- 4.1.7 Ajoneuvojen rakenteesta näkökentälle aiheutuvat esteet;
- 4.1.8 Tiekartan käyttö ja reitin suunnittelu mukaan lukien elektronisten navigointijärjestelmien käyttö (vapaaehtoinen);
- 4.1.9 Ajoneuvon kuormaukseen liittyvät turvallisuustekijät: kuorman tarkastus (pakkaus ja kiinnitys), erilaisiin kuormiin liittyvät ongelmat (esim. nesteet, riippuvat kuormat), tavaroiden lastaaminen ja purkaminen sekä lastauslaitteiden käyttö (ainoastaan C-, CE-, C1-, C1E-luokka);
- 4.1.10 Kuljettajan vastuu matkustajaliikenteessä; matkustajien mukavuus ja turvallisuus; lasten kuljettaminen; tarvittavat tarkastukset ennen ajon aloittamista; kaikkien linja-autotyyppien olisi sisällyttävä teoriakokeeseen (julkisen palvelun kaupunki- ja lähiliikennelinja-autot ja kaukoliikennelinja-autot, mitoiltaan poikkeavat linja-autot jne.) (ainoastaan D-, DE-, D1-, D1E-luokka).

▼M3

- 4.1 a Jäsenvaltiot voivat vapauttaa ajoneuvoluokkiin C1 tai C1E kuuluvaa ajoneuvoa, johon ei sovelleta asetusta (ETY) N:o 3821/85, varten ajokorttia hakevan henkilön vaatimuksesta osoittaa tietonsa 4.1.1–4.1.3 kohdassa luetelluista aiheista.

▼B

- 4.2 C-, CE-, D- ja DE-luokan seuraavia lisäsäännöksiä koskevien yleisten tietojen pakollinen tarkistaminen:
  - 4.2.1 Seuraavien periaatteellinen rakenne ja toiminta: polttomoottorit, öljyt ja nesteet (esim. moottoriöljy, jäähdytysneste, pesuneste), polttoainejärjestelmä, sähköjärjestelmä, sytytysjärjestelmä, voimansiirtolaitteet (kytkin, vaihteisto jne.);
  - 4.2.2 Voitelu ja jäätymisenesto;
  - 4.2.3 Renkaiden rakenne, asentaminen, oikea käyttö ja hoito periaatteessa;
  - 4.2.4 Jarrujen ja nopeudensäätimien tyypit, toiminta, tärkeimmät osat, liitännät, käyttö ja päivittäinen huolto sekä lukkiutumattomien jarrujen käyttö periaatteessa;
  - 4.2.5 Kytkejärjestelmien tyypit, toiminta, tärkeimmät osat, liitännät, käyttö ja päivittäinen huolto periaatteessa (ainoastaan CE-, DE-luokka);
  - 4.2.6 Menetelmät vikojen syiden löytämiseksi;

▼B

- 4.2.7 Ajoneuvojen ennaltaehkäisevä huolto ja tavanomaiset korjaukset;
- 4.2.8 Kuljettajan vastuu tavaroiden vastaanottamisesta, kuljettamisesta ja toimittamisesta sovittujen ehtojen mukaisesti (ainoastaan C-, CE-luokka).

B. AJOTAITOA JA AJOTAPAA KOSKEVA KOE**5. Ajoneuvo ja sen varusteet****▼M3**

- 5.1 Ajoneuvon vaihteisto
- 5.1.1 Käsivälitteisellä vaihteistolla varustetun ajoneuvon kuljettamista koskeva ajokoe on suoritettava ajoneuvolla, jossa on käsivälitteinen vaihteisto.

”Käsivälitteisellä vaihteistolla varustetulla ajoneuvolla” tarkoitetaan ajoneuvoa, jossa on kytkinpoljin (tai käsikäyttöinen vipu ajoneuvoluokissa A, A2 ja A1), jota kuljettajan on käytettävä lähtiessään ajoneuvolla liikkeelle tai pysäyttäessään sen ja vaihtaessaan vaihteita.

- 5.1.2 Ajoneuvoissa, jotka eivät täytä 5.1.1 kohdassa säädettyjä vaatimuksia, katsotaan olevan automaattivaihteisto.

Jos hakija suorittaa ajokokeen ajoneuvolla, jossa on automaattivaihteisto, tämä on merkittävä jokaiseen tällaiseen kokeeseen perusteella annettavaan ajokorttiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 5.1.3 kohdan soveltamista. Tällaisella merkinnällä varustettuja ajokortteja saa käyttää ainoastaan sellaisten ajoneuvojen kuljettamiseen, joissa on automaattivaihteisto.

- 5.1.3 C-, CE-, D- ja DE-luokan ajoneuvoja koskevat erityissäännökset:

Jäsenvaltiot voivat päättää, että 5.1.2 kohdassa tarkoitettuja merkintöjä ajo-oikeuden rajoittamisesta automaattivaihteisiin ajoneuvoihin ei tehdä C-, CE-, D- ja DE-luokan ajokorttiin, jos hakijalla on ennestään ajokortti, joka oikeuttaa käsivälitteisellä vaihteistolla varustetun ajoneuvon kuljettamiseen vähintään yhdessä seuraavista ajoneuvoluokista: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, D1 tai D1E; lisäksi hakijan on pitänyt suorittaa ajotaitoa ja ajotapaa koskevan testin aikana 8.4 kohdassa kuvatut toimet.

- 5.2 Ajotaitoa ja ajotapaa koskevassa kokeessa käytettyjen ajoneuvojen on oltava jäljempänä lueteltujen vähimmäisvaatimusten mukaisia. Jäsenvaltiot voivat säätää ankarammista vaatimuksista tai lisävaatimuksista. Jäsenvaltiot voivat sallia, että A1-, A2- ja A-luokan ajoneuvojen, joita käytetään ajotaitoa ja ajotapaa koskevassa kokeessa, sylinteritulavuus alittaa vaaditun vähimmäissylinteritulavuuden viidellä kuutiosenttimetrillä.

A1-luokka:

Sivuvaunun A1-luokan moottoripyörä, jonka moottorin teho on enintään 11 kW, teho/painosuhte enintään 0,1 kW/kg ja suurin rakenteellinen nopeus vähintään 90 km/h.

Jos moottoripyörässä on polttomoottori, moottorin sylinteritulavuuden on oltava vähintään 120 cm³.

Jos moottoripyörässä on sähkömoottori, ajoneuvon teho/painosuhteen on oltava vähintään 0,08 kW/kg

A2-luokka:

Sivuvaunun moottoripyörä, jonka moottorin teho on vähintään 20 kW ja enintään 35 kW ja teho/painosuhte enintään 0,2 kW/kg.

▼ M3

Jos moottoripyörässä on polttomoottori, moottorin sylinteritilavuuden on oltava vähintään 400 cm³.

Jos moottoripyörässä on sähkömoottori, ajoneuvon teho/painosuhteen on oltava vähintään 0,15 kW/kg

A-luokka:

Sivuvaunun moottoripyörä, jonka kuormittamaton massa on yli 180 kg ja moottorin teho vähintään 50 kW. Jäsenvaltiot voivat sallia, että kuormittamaton massa on viisi kiloa pienempi kuin vaadittu vähimmäismassa.

Jos moottoripyörässä on polttomoottori, moottorin sylinteritilavuuden on oltava vähintään 600 cm³.

Jos moottoripyörässä on sähkömoottori, ajoneuvon teho/painosuhteen on oltava vähintään 0,25 kW/kg.

▼ B

B-luokka:

B-luokan nelipyöräinen ajoneuvo, jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 100 km/h.

BE-luokka:

Ajoneuvoyhdistelmä, joka koostuu B-luokan koeajoneuvosta ja B-luokkaan kuulumattomasta perävaunusta, jonka suurin sallittu massa on vähintään 1 000 kg ja suurin rakenteellinen nopeus vähintään 100 km/h; perävaunun kuormatilan on muodostuttava suljetusta laatikkomaisesta rakenteesta, joka on vähintään moottoriajoneuvon levyinen ja korkuinen; suljettu laatikkomainen rakenne voi myös olla hiukan kapeampi kuin ohjaamo sillä edellytyksellä, että näkymä taakse on mahdollinen vain käyttämällä moottoriajoneuvon ulkopuolisia taustapeilejä; perävaunun todellisen kokonaismassan on oltava vähintään 800 kg.

B1-luokka:

nelipyöräinen moottoripyörä, jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 60 km/h.

▼ M3

C-luokka:

C-luokan ajoneuvo, jonka suurin sallittu massa on vähintään 12 000 kg, pituus vähintään 8 m, leveys vähintään 2,40 m ja suurin rakenteellinen nopeus vähintään 80 km/h; ajoneuvossa on oltava lukkiutumattomat jarrut ja voimansiirtojärjestelmä, jossa kuljettaja valitsee vaihteet käsin, ja asetuksessa (ETY) N:o 3821/85 määritellyt valvontalaitteet; kuormatilan on muodostuttava suljetusta laatikkomaisesta rakenteesta, joka on vähintään ohjaamon levyinen ja korkuinen; ajoneuvon todellisen kokonaismassan on oltava vähintään 10 000 kg.

CE-luokka:

Nivelajoneuvo tai ajoneuvoyhdistelmä, joka koostuu C-luokan koeajoneuvosta ja perävaunusta, jonka pituus on vähintään 7,5 m; sekä nivelajoneuvon että ajoneuvoyhdistelmän suurin sallittu massa on vähintään 20 000 kg, pituus vähintään 14 m, leveys vähintään 2,40 m, suurin rakenteellinen nopeus vähintään 80 km/h, ja siinä on oltava lukkiutumattomat jarrut ja voimansiirtojärjestelmä, jossa kuljettaja valitsee vaihteet käsin, ja asetuksessa (ETY) N:o 3821/85 määritellyt valvontalaitteet; kuormatilan on muodostuttava suljetusta laatikkomaisesta rakenteesta, joka on vähintään ohjaamon levyinen ja korkuinen; nivelajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän todellisen kokonaismassan on oltava vähintään 15 000 kg.

▼B

C1-luokka:

C1-luokan ajoneuvot, joiden suurin sallittu massa on vähintään 4 000 kg, pituus on vähintään 5 m ja suurin rakenteellinen nopeus vähintään 80 km/h; ajoneuvossa on oltava lukkiutumattomat jarrut ja asetuksessa (ETY) N:o 3821/85 määritellyt valvontalaitteet; kuormatilan on muodostuttava suljetusta laatikkomaisesta rakenteesta, joka on vähintään ohjaamon levyinen ja korkuinen.

C1E-luokka:

Ajoneuvoyhdistelmä, joka koostuu C1-luokan koeajoneuvosta ja perävaunusta, jonka suurin sallittu massa on vähintään 1 250 kg; ajoneuvoyhdistelmän pituus on vähintään 8 m ja suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h; perävaunun kuormatilan on muodostuttava suljetusta laatikkomaisesta rakenteesta, joka on vähintään ohjaamon levyinen ja korkuinen; suljettu laatikkomainen rakenne voi myös olla hiukan kapeampi kuin ohjaamo sillä edellytyksellä, että näkymä taakse on mahdollinen vain käyttämällä moottoriajoneuvon ulkopuolisia taustapeilejä; perävaunun todellisen kokonaismassan on oltava vähintään 800 kg.

D-luokka:

D-luokan ajoneuvo, jonka pituus on vähintään 10 m, leveys vähintään 2,40 m ja suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h; ajoneuvossa on oltava lukkiutumattomat jarrut ja asetuksessa (ETY) N:o 3821/85 määritellyt valvontalaitteet.

DE-luokka:

Ajoneuvoyhdistelmä, joka koostuu D-luokan koeajoneuvosta ja perävaunusta, jonka suurin sallittu massa on vähintään 1 250 kg, leveys vähintään 2,40 m ja suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h; perävaunun kuormatilan osan on muodostuttava suljetusta laatikkomaisesta rakenteesta, joka on vähintään 2 metrin levyinen ja korkuinen; perävaunun todellisen kokonaismassan on oltava vähintään 800 kg.

D1-luokka:

D1-luokan ajoneuvo, jonka suurin sallittu massa on vähintään 4 000 kg, pituus on vähintään 5 m ja suurin rakenteellinen nopeus vähintään 80 km/h; ajoneuvossa on oltava lukkiutumattomat jarrut ja asetuksessa (ETY) N:o 3821/85 määritellyt valvontalaitteet.

D1E-luokka:

Ajoneuvoyhdistelmä, joka koostuu D1-luokan koeajoneuvosta ja perävaunusta, jonka suurin sallittu massa on vähintään 1 250 kg ja suurin rakenteellinen nopeus vähintään 80 km/h; perävaunun kuormatilan osan on muodostuttava suljetusta laatikkomaisesta rakenteesta, joka on vähintään 2 metrin levyinen ja korkuinen; perävaunun todellisen kokonaismassan on oltava vähintään 800 kg.

BE-, C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- ja D1E-luokan koeajoneuvoja, jotka eivät täytä edellä annettuja vähimmäisvaatimuksia mutta olivat käytössä tämän direktiivin voimaantulopäivänä tai ennen sitä, saa käyttää enintään kymmenen vuoden ajan kyseisestä päivästä. Jäsenvaltiot voivat toimeenpanna määräykset koskien näiden ajoneuvojen kuormaa kymmenen vuoden kuluessa komission direktiivin 2000/56/EY⁽¹⁾ voimaantulopäivästä.

⁽¹⁾ Komission direktiivi 2000/56/EY, annettu 14 päivänä syyskuuta 2000, yhteisön ajokortista annetun neuvoston direktiivin 91/439/ETY muuttamisesta (EYVL L 237, 21.9.2000, s. 45).

▼B

6. **A1- A2 ja A-luokan ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe**
- 6.1 *Ajoneuvon valmistelu ja tekninen tarkastus liikenneturvallisuuden kannalta*
- Hakijoiden on osoitettava, että he pystyvät valmistautumaan turvalliseen ajoon täyttämällä seuraavat vaatimukset:
- 6.1.1 Suojavarusteiden, kuten suojakäsineiden, -jalkineiden, -vaatteiden ja -kypärän, säätäminen.
- 6.1.2 Renkaiden, jarrujen, ohjauksen, hätäpysäyttimen (tarvittaessa), ketjujen, öljymäärien, valojen, heijastimien, suuntamerkinantolaitteiden ja äänimerkinantolaitteen kunnon tarkistaminen pistokokein.
- 6.2 *Liikenneturvallisuuden kannalta testattavat erityistoimenpiteet*
- 6.2.1 Moottoripyörän asettaminen sivuseisontatuen varaan ja sen poistaminen sivuseisontatuen varasta sekä moottoripyörän taluttaminen moottori pysäytettynä;
- 6.2.2 Moottoripyörän pysäköiminen sivuseisontatuen varaan;
- 6.2.3 Hitaalla nopeudella vähintään kaksi toimenpidettä, joihin sisältyy pujotelu; tämän pitää mahdollistaa taitojen tarkistaminen seuraavissa asioissa: kytkimen käyttö yhdessä jarrun kanssa, tasapaino, katseen suuntaus, moottoripyörän asento ja jalkojen asento jalkatapeilla;
- 6.2.4 Edellistä suuremmalla nopeudella vähintään kaksi toimenpidettä, joista yksi toimenpide 2- tai 3-vaihteella vähintään 30 kilometrin tuntinopeudessa ja yksi toimenpide, johon sisältyy esteen väistäminen vähintään 50 kilometrin tuntinopeudessa; tämän pitää mahdollistaa taitojen tarkistaminen seuraavissa asioissa: moottoripyörän asento, katseen suuntaus, tasapaino, ohjaustekniikka ja vaihteiden käsittely;
- 6.2.5 Jarrutus: vähintään kaksi jarrutusta, joihin sisältyy hätäjarrutus vähintään 50 kilometrin tuntinopeudessa; tämän pitää mahdollistaa taitojen tarkistaminen seuraavissa asioissa: etu- ja takajarrun käyttö, katseen suuntaus ja moottoripyörän asento.
- Erityistoimenpiteet, jotka on mainittu 6.2.3–6.2.5 kohdassa, on pantava täytäntöön viimeistään viiden vuoden kuluessa direktiivin 2000/56/EY voimaantulosta.
- 6.3 *Ajotapa liikenteessä*
- Hakijoiden on suoritettava kaikki seuraavat toimenpiteet tavanomaisissa liikennetilanteissa täysin turvallisesti ja kaikkia tarvittavia varotoimia noudattaen:
- 6.3.1 Liikkeellelähtö: pysäköinnin jälkeen, liikenteessä pysähtymisen jälkeen; ajotieltä poistuminen;
- 6.3.2 Ajaminen suoralla tiellä; vastaantulevien ajoneuvojen kohtaaminen myös ahtaissa paikoissa;
- 6.3.3 Ajaminen mutkissa;
- 6.3.4 Tienristeykset: risteysalueiden ja liittymien lähestyminen ja ylittäminen;
- 6.3.5 Suunnan muuttaminen: kääntyminen vasemmalle ja oikealle; kaistan vaihto;
- 6.3.6 Moottoritielelle tai (tilanteen mukaan) vastaavalle saapuminen ja siltä poistuminen: liittyminen kiihdytyskaistalta; poistuminen hidastuskaistalle;

▼ B

- 6.3.7 Ohittaminen: muun liikenteen ohittaminen (jos mahdollista); esteiden, esim. pysäköityjen autojen, sivuuttaminen; ohitetuksi tuleminen liikenteessä (tilanteen mukaan);
- 6.3.8 Erityiset tiejärjestelyt (tilanteen mukaan): liikenneympyrät, tasoristeykset, raitiovaunu-/linja-autopysäkit, suojatiet, ylä-/alamäkeen ajaminen pitkissä rinteissä;
- 6.3.9 Tarvittavan varovaisuuden noudattaminen ajoneuvosta noustaessa.
- 7. B-, B1- ja BE-luokan ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe**
- 7.1 *Ajoneuvon valmistelu ja tekninen tarkastus liikenneturvallisuuden kannalta*
Hakijoiden on osoitettava, että he pystyvät valmistautumaan turvalliseen ajoon täyttämällä seuraavat vaatimukset:
- 7.1.1 Istuimen säätäminen tarvittaessa oikean istumisasennon saavuttamiseksi;
- 7.1.2 Taustapeilien, turvavöiden ja mahdollisten niskatukien säätäminen;
- 7.1.3 Sen varmistaminen, että kaikki ovet ovat kiinni;
- 7.1.4 Renkaiden, ohjauksen, jarrujen, öljyjen ja nesteiden (esim. moottoriöljy, jäähdytysneste, pesuneste) valojen, heijastimien, suuntamerkinantolaitteiden ja äänimerkinantolaitteen kunnan tarkistaminen pistokokein.
- 7.1.5 Ajoneuvon kuormaukseen liittyvien turvallisuustekijöiden tarkistaminen: kuormatila, peitteet, kuormatilan ovet, ohjaamon lukitus, kuormaustapa, kuorman varmistaminen (ainoastaan BE-luokka);
- 7.1.6 Kytkenämekanismien, jarrujen ja sähkökytkentöjen tarkistaminen (ainoastaan BE-luokka);
- 7.2 *B- ja B1-luokka: liikenneturvallisuuden kannalta testattavat erityistoimenpiteet*
Seuraavista valitaan joukko testattavia toimenpiteitä (vähintään kaksi neljästä kohdasta; yksi näistä on suoritettava peruutusvaihteella):
- 7.2.1 Peruutus suoraan taaksepäin tai peruutus kulman ympäri oikealle tai vasemmalle käyttäen kääntymiseen tarkoitettua ajokaistaa;
- 7.2.2 U-käännös ajo- ja peruutusvaihteita käyttäen;
- 7.2.3 Ajoneuvon pysäköinti (ajoradan suuntaisesti tai vinosti tai suorassa kulmassa ajorataa vastaan eteenpäin tai peruuttamalla tasaisella maalla, ylämäkeen tai alamäkeen);
- 7.2.4 Pysähtyminen jarruttamalla; hätäjarrutus on valinnainen.
- 7.3 *BE-luokka: liikenneturvallisuuden kannalta testattavat erityistoimenpiteet*
- 7.3.1 Perävaunun kytkeminen ajoneuvoon ja irrottaminen siitä; tämä toimenpide on aloitettava ajoneuvon ja perävaunun ollessa vierekkäin (eli ei samalla linjalla), jotta voitaisiin tarkistaa kuljettajan kyky saattaa ajoneuvo ja perävaunu turvallisesti samalle linjalle sekä hänen taitonsa perävaunun kytkemisessä ajoneuvoon ja irrottamisessa siitä;

▼ B

- 7.3.2 Peruuttaminen mutkassa, jonka määrittely jätetään jäsenvaltioille;
- 7.3.3 Turvallinen pysäköinti kuormausta/purkamista varten.
- 7.4 *Ajotapa liikenteessä*
Hakijoiden on suoritettava kaikki seuraavat toimenpiteet tavanomaisissa liikennetilanteissa täysin turvallisesti ja kaikkia tarvittavia varotoimia noudattaen:
- 7.4.1 Liikkeellelähtö: pysäköinnin jälkeen, liikenteessä pysähtymisen jälkeen; ajotieltä poistuminen;
- 7.4.2 Ajaminen suoralla tiellä; vastaan tulevien ajoneuvojen kohtaaminen myös ahtaissa paikoissa;
- 7.4.3 Ajaminen mutkissa;
- 7.4.4 Tienristeykset: risteysalueiden ja liittymien lähestyminen ja ylittäminen;
- 7.4.5 Suunnan muuttaminen: kääntyminen vasemmalle ja oikealle; kaistan vaihto;
- 7.4.6 Moottoritielelle tai (tilanteen mukaan) vastaavalle saapuminen ja siltä poistuminen: liittyminen kiihdytyskaistalta; poistuminen hidastuskaistalle;
- 7.4.7 Ohittaminen: muun liikenteen ohittaminen (jos mahdollista); esteiden, esim. pysäköityjen autojen, sivuuttaminen; ohitetuksi tuleminen liikenteessä (tilanteen mukaan);
- 7.4.8 Erityiset tiejärjestelyt (tilanteen mukaan): liikenneympyrät, tasoristeykset, raitiovaunu-/linja-autopysäkit, suojatiet, ylä-/alamäkeen ajaminen pitkissä rinteissä;
- 7.4.9 Tarvittavan varovaisuuden noudattaminen ajoneuvosta noustaessa.
8. **C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- ja D1E-luokan ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe**
- 8.1 *Ajoneuvon valmistelu ja tekninen tarkastus liikenneturvallisuuden kannalta*
Hakijoiden on osoitettava, että he pystyvät valmistautumaan turvalliseen ajoon täyttämällä seuraavat vaatimukset:
- 8.1.1 Istuimen säätäminen tarvittaessa oikean istumisasennon saavuttamiseksi;
- 8.1.2 Taustapeilien, turvavöiden ja mahdollisten niskatukien säätäminen;
- 8.1.3 Renkaiden, ohjauksen, jarrujen, valojen, heijastimien, suuntamerkin- ja äänimerkinantolaitteiden kunnon tarkistaminen pistokokein;

▼ M3

- 8.1.4 Jarru- ja ohjaustehostinjärjestelmien tarkistaminen; pyörien, pyörän muttereiden, lokasuojien, tuulilasin, ikkunoiden ja tuulilasinpyyhkimien kunnon sekä öljyjen ja nesteiden (esim. moottoriöljy, jäähdytysneste, pesuneste) tarkistaminen; kojetaulun tarkistaminen ja käyttö, mukaan luettuina asetuksessa (ETY) N:o 3821/85 määritellyt valvontalaitteet. Viimeksi mainittua vaatimusta ei sovelleta hakijoihin, jotka hakevat ajokorttia C1- tai C1E-luokan ajoneuvoa varten, joka ei kuulu tämän asetuksessa soveltamisalaan;

▼ B

- 8.1.5 Ilmanpaineen, ilmasäiliöiden ja jousituksen tarkistaminen;

▼ B

- 8.1.6 Ajoneuvon kuormaukseen liittyvien turvallisuustekijöiden tarkistaminen: kuormatila, peitteet, kuormatilan ovet, kuormausmekanismi (tarvittaessa), ohjaamon lukitus (tarvittaessa), kuormaustapa, kuorman varmistaminen (ainoastaan C-, CE-, C1- ja C1E-luokka);
- 8.1.7 Kytkeämekanismien, jarrujen ja sähkökytkentöjen tarkistaminen (ainoastaan CE-, C1E-, DE- ja D1E-luokka);
- 8.1.8 Kyky toteuttaa erityisiä ajoneuvon turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä; korin, käyttöovien ja hätäpoistumisteiden sekä ensiapuvälineiden, sammutuslaitteiden ja muiden turvalaitteiden valvonta (ainoastaan D-, DE-, D1- ja D1E-luokka);
- 8.1.9 Tiekartan käyttö (valinnainen)
- 8.2 *Liikenneturvallisuuden kannalta testattavat erityistoimenpiteet*
- 8.2.1 Perävaunun tai puoliperävaunun kytkeminen ajoneuvoon ja irrottaminen siitä (ainoastaan CE-, C1E-, DE- ja D1E-luokka); tämä toimenpide on aloitettava ajoneuvon ja perävaunun ollessa vierekkäin (eli ei samalla linjalla), jotta voitaisiin tarkistaa kuljettajan kyky saattaa ajoneuvo ja perävaunu turvallisesti samalle linjalle sekä hänen taitonsa perävaunun kytkemisessä ajoneuvoon ja irrottamisessa siitä;
- 8.2.2 Peruuttaminen mutkassa, jonka määrittely jätetään jäsenvaltioille;
- 8.2.3 Turvallinen pysäköinti kuormausta/purkamista varten lastaussillan/-laiturin tai vastaavan rakennelman luo (ainoastaan C-, CE-, C1- ja C1E-luokka);
- 8.2.4 Turvallinen pysäköinti linja-auton matkustajien ottamista tai jättämistä varten (ainoastaan D-, DE-, D1- ja D1E-luokka).
- 8.3 *Ajotapa liikenteessä*
- Hakijoiden on suoritettava kaikki seuraavat toimenpiteet tavanomaisissa liikennetilanteissa täysin turvallisesti ja kaikkia tarvittavia varotoimia noudattaen:
- 8.3.1 Liikkeellelähtö: pysäköinnin jälkeen, liikenteessä pysähtymisen jälkeen; ajotieltä poistuminen;
- 8.3.2 Ajaminen suoralla tiellä; vastaantulevien ajoneuvojen kohtaaminen myös ahtaissa paikoissa;
- 8.3.3 Ajaminen mutkissa;
- 8.3.4 Tienristeykset: risteysalueiden ja liittymien lähestyminen ja ylittäminen;
- 8.3.5 Suunnan muuttaminen: kääntyminen vasemmalle ja oikealle; kaistan vaihto;
- 8.3.6 Moottoritielle tai (tilanteen mukaan) vastaavalle saapuminen ja siltä poistuminen: liittyminen kiihdytyskaistalta; poistuminen hidastuskaistalle;
- 8.3.7 Ohittaminen: muun liikenteen ohittaminen (jos mahdollista); esteiden, esim. pysäköityjen autojen, sivuuttaminen; ohitetuksi tuleminen liikenteessä (tilanteen mukaan);
- 8.3.8 Erityiset tiejärjestelyt (tilanteen mukaan): liikenneympyrät, tasoristeykset, raitiovaunu-/linja-autopysäkit, suojatiet, ylä-/alamäkeen ajaminen pitkissä rinteissä;
- 8.3.9 Tarvittavan varovaisuuden noudattaminen ajoneuvosta noustaessa.

▼ M3

- 8.4 *Turvallinen ja energiatehokas ajotapa*
- 8.4.1 Ajotapa, jolla varmistetaan turvallisuus ja vähennetään polttoaineen kulutusta ja päästöjä kiihdytettäessä ja hidastettaessa vauhtia sekä ylämäkeen ja alamäkeen ajattaessa, tarvittaessa valitsemalla vaihteet käsin.

▼ B**9. Ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen arvostelu**

- 9.1 Arvostelussa on kussakin edellä mainitussa ajotilanteessa otettava huomioon hakijan kyky käsitellä ajoneuvon hallintalaitteita ja ajaa liikenteessä täysin turvallisesti. Tutkinnon vastaanottajan on tunnettava olonsa turvalliseksi koko kokeen ajan. Ajovirheistä tai vaarallisesta ajotavasta, joka välittömästi vaarantaa koeajoneuvon, sen matkustajien tai muiden tien käyttäjien turvallisuuden, on rangaistava jättämällä koe hyväksymättä, riippumatta siitä, onko tutkinnon vastaanottajan tai muun mukana olevan henkilön puututtava ajoon vai ei. Tutkinnon vastaanottaja saa kuitenkin vapaasti päättää, onko ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe suoritettava loppuun.

Kuljettajantutkinnon vastaanottajilla on oltava koulutus hakijoiden turvallisen ajotavan arvioimiseksi. Jäsenvaltion valtuuttaman elimen on seurattava ja valvottava kuljettajantutkinnon vastaanottajien työtä huolehtiakseen siitä, että virheiden arviointi suoritetaan oikein ja johdonmukaisesti tämän liitteen määräysten mukaisesti.

- 9.2 Tutkinnon vastaanottajien on arvioinnissaan kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, osoittaako hakija harkitsevaa ja sosiaalista liikennekäyttäytymistä. Tämän pitäisi näkyä ajotyylissä, ja tutkinnon vastaanottajan olisi otettava se huomioon muodostaessaan kokonaiskuvaa hakijasta. Tällaiseen liikennekäyttäytymiseen kuuluu mukautuva ja määrätietoinen (turvallinen) ajo, tie- ja sääolosuhteiden, muun liikenteen ja muiden (erityisesti vaaralle altteimpien) tien käyttäjien huomioon ottaminen sekä ennakointi.
- 9.3 Kuljettajantutkinnon vastaanottajan on lisäksi arvioitava hakijasta seuraavat seikat:
- 9.3.1 Ajoneuvon hallinta, ottaen huomioon seuraavat: turvavöiden, taustapeilien, niskatuen ja istuimen asianmukainen käyttö; valojen (tarvittaessa) ja muiden varusteiden asianmukainen käyttö; kytkimen, vaihteiston, kaasupolkimen, jarrujärjestelmien (mukaan luettuna mahdollinen apujarrujärjestelmä) ja ohjauksen asianmukainen käyttö; ajoneuvon hallinta erilaisissa olosuhteissa ja nopeuksissa; ajoneuvon vakaus tiellä; ajoneuvon paino, mitat ja ominaisuudet; kuorman paino ja tyyppi (ainoastaan BE-, C-, CE-, C1-, C1E-, DE- ja D1E-luokka); matkustajien mukavuus (ainoastaan D-, DE-, D1- ja D1E-luokka) (tasainen ajo ilman nopeita kiihdytyksiä ja äkkijarrutuksia);

▼ M3

- 9.3.2 Taloudellinen, turvallinen ja energiatehokas ajotapa, ottaen huomioon kierrosluku minuutissa, vaihtaminen, jarruttaminen ja kiihdyttäminen (ainoastaan B-, BE-, C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- ja D1E-luokka);

▼ B

- 9.3.3 Havainnointi: aktiivinen havainnointi kaikkiin suuntiin; peilien asianmukainen käyttö; katseen suuntaaminen kauas, keskietäisyydelle ja lähelle;
- 9.3.4 Etuajo-oikeus/väistäminen: etuajo-oikeus risteyksissä ja liittymissä; etuajo-oikeus muissa tilanteissa (esim. suunnan vaihto, kaistan vaihto, erityis-toimenpiteet);

▼B

- 9.3.5 Oikea sijainti tiellä: ajoneuvon tyypistä ja ominaisuuksista riippuva asianmukainen sijainti tiellä, kaistoilla, liikenneympyröissä, mutkissa; sijainnin ennakointi;
- 9.3.6 Etäisyys: riittävän etäisyyden pitäminen eteen ja sivuille; riittävän etäisyyden pitäminen muihin tienkäyttäjiiin;
- 9.3.7 Nopeus: suurinta sallittua nopeutta ei saa ylittää; nopeuden mukauttaminen sää-/liikenneolosuhteisiin ja tarvittaessa kansallisiin nopeusrajoituksiin; ajaminen sellaisella nopeudella, että pysähtyminen on mahdollista näkyvissä olevalla vapaalla tieosuudella; nopeuden mukauttaminen muiden samanlaisten tienkäyttäjien yleiseen nopeuteen;
- 9.3.8 Liikennevalot, liikennemerkit ja muut edellytykset: oikea käyttäytyminen liikennevaloissa; liikenteenvalvojien ohjeiden noudattaminen; liikennemerkkien (kieltojen tai määräysten) oikea noudattaminen; tiemerkintöjen asianmukainen noudattaminen;
- 9.3.9 Merkinanto: merkkien antaminen tarvittaessa asianmukaisesti ja oikeaan aikaan; oikea suuntamerkin antaminen; asianmukainen toiminta suhteessa kaikkiin muiden tienkäyttäjien antamiin merkkeihin;
- 9.3.10 Jarruttaminen ja pysähtyminen; olosuhteisiin mukautettu oikea-aikainen hidastaminen, jarruttaminen ja pysähtyminen; ennakointi; erilaisten jarrujärjestelmien käyttö (ainoastaan C-, CE-, D- ja DE-luokka); muiden hidastusjärjestelmien kuin jarrujen käyttö (ainoastaan C-, CE-, D- ja DE-luokka);

10. Kokeen kesto

Ajokokeen keston ja ajetun matkan on oltava riittävät tämän liitteen B kohdassa määrätyn ajotaidon ja ajotavan arvioimiseksi. Ajoaika tiellä ei missään tapauksessa saisi olla vähemmän kuin 25 minuuttia A-, A1-, A2-, B-, B1- ja BE-luokassa ja 45 minuuttia muissa luokissa. Tähän aikaan ei sisälly kokelaan vastaanottaminen, ajoneuvon valmistelu, ajoneuvon tekninen tarkistus liikenneturvallisuuden kannalta, erityistoimenpiteet ja käytännön kokeen tuloksen ilmoittaminen.

11. Kokeen suorituspaikka

Erityistoimenpiteiden arvioimista koskeva koe voidaan suorittaa erityisellä koeradalla. Jos se on käytännössä mahdollista, ajotaidon arvioimiseksi suoritettava kokeen osa olisi suoritettava taajamien ulkopuolisilla teillä, pikateillä ja moottoriteillä (tai vastaavilla) sekä erilaisilla kaduilla (asuinalueilla, 30 ja 50 km/h nopeusrajoitusten alueilla ja taajamien pikateillä), joilla tulisi esiintyä erilaisia kuljettajien kohtaamia vaikeuksia. On myös suotavaa, että koe suoritetaan erilaisilla liikennetiheyksillä. Ajamiseen kuluva aika olisi käytettävä optimaalisesti hakijan arvioimiseen kaikilla mahdollisilla liikenteen osa-alueilla; erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siirtymiseen osa-alueelta toiselle.

II MOOTTORIKÄYTTÖISEN AJONEUVON KULJETTAMISEEN VAADITTAVAT TIEDOT, AJOTAITO JA AJOTAPA

Kaikkien moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettajilla on kaikissa tilanteissa oltava 1–9 kohdassa esitetyt tiedot, ajotaito ja ajotapa, joiden perusteella he voivat:

— tunnistaa liikenteen vaaratilanteet ja arvioida niiden vakavuuden,

▼B

- hallita ajoneuvonsa niin hyvin, että he eivät aiheuta vaaratilanteita ja että he toimivat tällaisissa tilanteissa asianmukaisesti,
- noudattaa liikennesääntöjä ja erityisesti niitä, joiden tarkoituksena on estää liikenneonnettomuudet ja ylläpitää sujuvaa liikennettä,
- havaita ajoneuvoissaan olevat merkittävät tekniset ja erityisesti turvallisuuden vaarantavat puutteet, ja korjauttaa ne asianmukaisesti,
- ottaa huomioon kaikki ajotapaan vaikuttavat seikat (esimerkiksi alkoholi, väsymys, huononäköisyys, jne.), jotta he pystyvät täyttämään kaikki turvallisen ajon edellytykset;
- osaltaan varmistaa kaikkien ja erityisesti heikoimpien ja vaaralle altteimpien tienkäyttäjien turvallisuus ottamalla muut tienkäyttäjät asianmukaisesti huomioon.

Jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että kuljettajat, joilla ei enää ole 1–9 kohdassa esitettyjä tietoja, ajotaitoa ja ajotapaa, voivat saavuttaa uudelleen nämä tiedot ja taidot sekä noudattaa jatkossa moottoriajoneuvon kuljettamiseen vaadittavaa ajotapaa.

▼B*LIITE III***MOOTTORIAJONEUVON KULJETTAMISEEN VAADITTAVAA FYYSISTÄ JA HENKISTÄ SUORITUSKYKYÄ KOSKEVAT VÄHIMMÄISVAATIMUKSET****MÄÄRITELMÄT**

1. Tässä liitteessä kuljettajat luokitellaan kahteen ryhmään:
  - 1.1 Ryhmä 1:
A-, A1-, A2-, AM-, B-, B1- ja BE-luokkien ajoneuvojen kuljettajat.
  - 1.2 Ryhmä 2:
C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- ja D1E-luokkien ajoneuvojen kuljettajat.
  - 1.3 Kansallisessa lainsäädännössä voidaan säätää, että tämän liitteen ryhmän 2 kuljettajia tarkoittavia määräyksiä sovelletaan sellaisiin B-luokan ajoneuvojen kuljettajiin, jotka käyttävät ajokorttiaan ammattimaisesti (taksit, ambulanssit, jne.).
2. Ensimmäistä ajokorttia tai ajokortin uusimista hakevat henkilöt luokitellaan siihen ryhmään, johon he kuuluvat, kun ajokortti on annettu tai uudistettu.

LÄÄKÄRINTARKASTUKSET

3. Ryhmä 1:
Hakijoiden on läpäistävä lääkärintarkastus, jos asianmukaisia muodollisuuksia täytettäessä tai ajokortin antamisen edellytyksenä olevien kokeiden aikana ilmenee, että heillä on yksi tai useampi tässä liitteessä tarkoitetuista lääketieteellisistä vajavuuksista.
4. Ryhmä 2:
Hakijoiden on käytävä lääkärintarkastuksessa ennen ensimmäisen ajokortin antamista, ja sen jälkeen kuljettajat on tarkastettava heidän vakinaisena asuinpaikkanaan olevan jäsenvaltion kansallisen järjestelmän mukaisesti aina ajokortin uusimisen yhteydessä.
5. Jäsenvaltiot voivat asettaa ajokortin antamiselle ja sen myöhemmälle uudistamiselle tämän liitteen vaatimuksia ankarampia vaatimuksia.

▼M1**NÄKÖ**

6. Kaikkien ajokortin hakijoiden on käytävä asianmukaisessa tutkimuksessa, jolla varmistetaan, että heillä on moottoriajoneuvojen kuljettamiseen tarvittava riittävä näön tarkkuus. Jos on aihetta epäillä, että hakijan näkökyky on riittämätön, toimivaltaisen lääketieteen asiantuntijan on tutkittava hänet. Tässä tutkimuksessa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin: näöntarkkuus, näkökenttä, hämäränäkö, häikäisy- ja kontrastiherkkyys, diplopia ja muut näkötoiminnot, jotka voivat vaarantaa ajoturvallisuutta.

Jos näöntarkkuus- ja näkökenttävaatimukset eivät täyty, ajoluvan myöntämistä ryhmään 1 kuuluville kuljettajille voidaan harkita ”poikkeustapauksissa”. Näissä tapauksissa kuljettajan olisi käytävä toimivaltaisen lääketieteen asiantuntijan suorittamassa tarkastuksessa sen osoittamiseksi, ettei hänellä ole muita näkötoiminnan, kuten häikäisy- tai kontrastiherkyyden taikka hämäränäön, häiriöitä. Hakijan tai kuljettajan olisi myös läpäistävä toimivaltaisen viranomaisen suorittama käytännön koe.

▼ M1

Ryhmä 1:

- 6.1 Ajokorttia tai ajokortin uusimista hakevien henkilöiden silmien yhteisnäön on molemmilla silmillä samanaikaisesti katsottaessa oltava vähintään 0,5 tarvittaessa korjaavia linssejä käyttäen.

Lisäksi vaakasuoran näkökentän olisi oltava vähintään 120 astetta. Näkökentän laajuuden tulisi olla vähintään 50 astetta vasemmalle ja oikealle sekä 20 astetta yläsuuntaan ja alasuuntaan. Näkökentän keskialueella 20 asteen säteellä keskipisteestä ei saisi olla puutoksia.

Jos henkilöllä todetaan etenevä silmäsairaus tai jos hän ilmoittaa sairastavansa sellaista, ajokortti voidaan myöntää tai uusia, jos hakija käy säännöllisissä lääkärintarkastuksissa.

- 6.2 Jos ajokorttia tai ajokortin uusimista hakeva henkilö on menettänyt kokonaan näön toisesta silmästä tai hän käyttää ainoastaan yhtä silmää (esimerkiksi diplopian ollessa kyseessä), hänen näöntarkkuutensa on oltava vähintään 0,5 tarvittaessa korjaavia linssejä käyttäen. Toimivaltaisen lääkärin on vahvistettava, että tällainen monokulaarisen näön tila on jatkunut riittävän kauan, jotta henkilö on sopeutunut siihen, ja että silmän näkökenttä täyttää 6.1 kohdassa esitetyt vaatimukset.

- 6.3 Jos henkilöllä on hiljattain kehittynyt diplopia tai hän on menettänyt näön toisesta silmästä, ajaminen olisi kiellettävä asianmukaisen sopeutumiskauden (esimerkiksi kuuden kuukauden) ajaksi. Tämän jälkeen ajaminen sallitaan ainoastaan näkökyvyn ja ajotaidon asiantuntijoiden myönteisen lausunnon perusteella.

Ryhmä 2:

- 6.4 Ajokorttia tai ajokortin uusimista hakevien henkilöiden näöntarkkuuden, tarvittaessa korjaavia linssejä käyttäen, on oltava vähintään 0,8 paremmassa silmässä ja vähintään 0,1 huonommassa silmässä. Jos henkilö käyttää korjaavia linssejä saavuttaakseen näöntarkkuuden 0,8 ja 0,1, kummankin silmän korjaamattoman näöntarkkuuden on noustava vaaditulle vähimmäistasolle (0,8 ja 0,1) joko korjaavilla silmälaseilla, joiden voimakkuus on enintään +8 diopteria, tai piilolinseillä. Henkilön on pystyttävä käyttämään hänelle määrättyjä korjaavia linssejä.

Lisäksi molempien silmien vaakasuoran näkökentän olisi oltava vähintään 160 astetta. Näkökentän laajuuden olisi oltava vähintään 70 astetta vasemmalle ja oikealle sekä 30 astetta yläsuuntaan ja alasuuntaan. Näkökentän keskialueella 30 asteen säteellä keskipisteestä ei saisi olla puutoksia.

Ajokorttia ei saa antaa eikä uusia hakijoille eikä kuljettajille, joiden kontrastiherkkyys on heikentynyt tai joilla on diplopia.

Jos toisen silmän näkökyky on heikentynyt olennaisesti, ajaminen olisi kiellettävä asianmukaisen sopeutumiskauden (esimerkiksi kuuden kuukauden) ajaksi. Tämän jälkeen ajaminen sallitaan ainoastaan näkökyvyn ja ajotaidon asiantuntijoiden myönteisen lausunnon perusteella.

▼ B

KUULO

7. Ajokortin saa antaa tai uudistaa ryhmän 2 hakijoille tai kuljettajille ainoastaan lääkärin lausunnon perusteella; lääkärintarkastuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, miten heikentynyt kuulo voidaan korvata.

▼B

LIIKUNTARAJOITTEISET HENKILÖT

8. Ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijoille eikä kuljettajille, jotka kärsivät sellaisesta tuki- ja liikuntaelinten sairaudesta tai vammasta, joka voi aiheuttaa vaaraa moottoriajoneuvoa kuljettaessa.

Ryhmä 1:

- 8.1 Ajokortti voidaan tarvittaessa tietyin rajoituksin antaa fyysisesti vammaisille hakijoille tai kuljettajille lääkärin antaman lausunnon perusteella. Tämän lausunnon on perustuttava kyseisen sairauden tai vamman lääketieteelliseen arvioon ja tarvittaessa käytännön kokeeseen; lausunnossa on myös todettava, minkä tyyppisiä muutoksia ajoneuvoon tarvitaan ja tarvitseeko kuljettaja ortopedistä laitetta, sikäli kuin ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe osoittaa, että ajaminen tällaisen laitteen avulla ei olisi vaarallista.
- 8.2 Ajokortin saa antaa tai uudistaa hakijalle, jolla on etenevä sairaus, jos henkilö tutkitaan säännöllisesti sen varmistamiseksi, että hän yhä pystyy kuljettamaan ajoneuvoa täysin turvallisesti.

Jos vamma on pysyvä, ajokortin saa antaa tai uudistaa ilman, että hakijan on käytävä säännöllisissä lääkärintarkastuksissa.

Ryhmä 2:

- 8.3 Lääkärin on otettava asianmukaisesti huomioon lisääntyneet riskit ja vaarat, jotka liittyvät tämän ryhmän määritelmän soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen kuljettamiseen.

SYDÄN- JA VERISUONISAIRAUDET

9. Sairaus, jonka vuoksi ensimmäisen ajokortin hakijan tai ajokortin uudistamista hakevan kuljettajan verenkierto voi äkkiä pettää niin, että hänen aivotoimintansa äkillisesti heikkenee, vaarantaa liikenneturvallisuuden.

Ryhmä 1:

- 9.1 Ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijalle, jolla on vakava rytmihäiriö.
- 9.2 Ajokortin saa antaa tai uudistaa sellaiselle hakijalle tai kuljettajalle, jolla on sydämentahdistin, asiantuntijalääkärin lausunnon ja säännöllisten lääkärintarkastusten perusteella.
- 9.3 Kysymystä siitä, voidaanko ajokortti antaa tai uudistaa hakijoille tai kuljettajille, joilla on epänormaali verenpaine, on arvioitava ottaen huomioon tarkastuksen muut tulokset, mahdolliset sairauteen liittyvät komplikaatiot ja niiden liikenneturvallisuudelle mahdollisesti aiheuttama vaara.
- 9.4 Yleensä ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijoille eikä kuljettajille, joilla on rintakipuja levon tai mielenliikutuksen aikana. Sellaiselle hakijalle tai kuljettajalle, joka on sairastanut sydäninfarktin, voidaan antaa tai uudistaa ajokortti asiantuntijalääkärin lausunnon ja tarvittaessa säännöllisten lääkärintarkastusten perusteella.

▼B

Ryhmä 2:

- 9.5 Lääkärin on otettava asianmukaisesti huomioon lisääntyneet riskit ja vaarat, jotka liittyvät tämän ryhmän määritelmän soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen kuljettamiseen.

▼M1

DIABETES

10. Seuraavissa kohdissa vakavalla hypoglykemiolla tarkoitetaan sitä, että kyseessä oleva henkilö tarvitsee toisen henkilön apua, ja toistuvalla hypoglykemiolla sitä, että samalla henkilöllä esiintyy toinen vakava hypoglykemia 12 kuukauden sisällä.

Ryhmä 1:

- 10.1 Ajokortti voidaan antaa ja uusia hakijoille ja kuljettajille, joilla on diabetes. Jos henkilöä hoidetaan lääkityksellä, hänen olisi hankittava toimivaltaisen lääkärin lausunto ja käytävä säännöllisissä uusintatarkastuksissa tapauksen mukaan mutta kuitenkin enintään viiden vuoden välein.
- 10.2 Ajokorttia ei saa antaa tai uusia hakijoille tai kuljettajille, joilla on toistuva vakava hypoglykemia tai/ja huonosti tiedostettu hypoglykemia. Kuljettajan, jolla on diabetes, olisi osoitettava, että hän ymmärtää hypoglykemian riskin ja tilansa riittävän valvonnan merkityksen.

Ryhmä 2:

- 10.3 Ajokorttien myöntämistä ja uusimista ryhmään 2 kuuluville kuljettajille, joilla on diabetes, voidaan harkita. Jos henkilö käyttää lääkitystä, joka voi mahdollisesti aiheuttaa hypoglykemian (kysymykseen tulevat insuliini ja jotkin tabletit), seuraavien vaatimusten olisi täyttyttävä:

— henkilöllä ei ole esiintynyt vakavia hypoglykemiaa viimeisten 12 kuukauden aikana,

— kuljettaja on täysin tietoinen hypoglykemian mahdollisuudesta,

— kuljettaja osoittaa, että hän pystyy hallitsemaan tilaansa riittävästi seuraamalla verensokeria säännöllisesti vähintään kaksi kertaa päivässä sekä ajotilanteissa,

— kuljettaja osoittaa, että hän ymmärtää hypoglykemian riskit,

— diabetekseen ei liity muita poissulkevia ongelmia.

Lisäksi näissä tapauksissa ajokortit olisi myönnettävä toimivaltaisen lääkärin suorittaman tarkastuksen ja enintään kolmen vuoden välein tehtävien säännöllisten uusintatarkastusten perusteella.

- 10.4 Hereillä ollessa esiintyvistä vakavista hypoglykemiaista, silloinkin kun ne eivät liity ajamiseen, olisi ilmoitettava, ja ajolupaa olisi niiden perusteella arvioitava uudelleen.

▼B

NEUROLOGISET SAIRAUDET

11. Ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijoille eikä kuljettajille, jotka sairastavat vakavaa neurologista sairautta, ellei hakemuksen tueksi esitetä puoltavaa lausuntoa.

▼B

Sairauksista tai kirurgisista toimenpiteistä johtuvat tai keskus- tai ääreishermoston häiriöt, jotka johtavat aisti- tai liikuntahäiriöön taikka vaikuttavat tasapainoon ja koordinaatioon, on otettava huomioon aiheuttamansa toiminnan häiriön ja etenemisvaaran mukaisesti. Tällaisissa tapauksissa ajokortin antamiseen tai uudistamiseen voidaan liittää ehto, jonka mukaan sairauden paheneminen on arvioitava määräajoin.

▼M1

EPILEPSIA

12. Epileptiset kohtaukset tai muut äkilliset tajunnan häiriöt ovat vakava vaara liikenneturvallisuudelle, jos ne tapahtuvat silloin, kun henkilö kuljettaa moottoriajoneuvoa.

Epilepsia katsotaan olevan henkilöllä, jolla on ollut vähintään kaksi epileptistä kohtausta enintään viiden vuoden välein. Ulkoisen tekijän provosoimaksi kohtaukseksi katsotaan kohtaus, jonka on saanut aikaan tunnistettava ja vältettävissä oleva tekijä.

Henkilöä, jolla on ensimmäinen tai yksittäinen kohtaus tai tajunnan menetytys, olisi kehotettava olemaan ajamatta. Tällöin on laadittava asiantuntijan lausunto, jossa todetaan ajokiellon kesto sekä tarvittava seuranta.

On erittäin tärkeää, että henkilön epilepsiaoireyhtymä ja kohtaustyyppi määritetään, jotta voidaan tehdä asianmukainen arviointi henkilön ajoturvallisuudesta (myös uusien kohtausten riskistä) ja tarvittavasta hoidosta. Tämän tulisi olla neurologin tekemä.

Ryhmä 1:

- 12.1 Ryhmään 1 kuuluvien kuljettajien, joilla on epilepsia, ajokelpoisuutta olisi seurattava siihen saakka, kun kohtauksettomuus on kestänyt vähintään viisi vuotta.

Jos henkilöllä on epilepsia, perusteet myöntää ajokortti ilman ehtoja eivät täyty. Tällöin olisi tehtävä ilmoitus ajokortin myöntävälle viranomaiselle.

- 12.2 Ulkoisen tekijän provosoima kohtaus: hakijalle, jolla on ollut ulkoisen tekijän provosoima epileptinen kohtaus, ja tämän tunnistettavan tekijän ei arvioida todennäköisesti toistuvan ajotilanteessa, voidaan antaa ajolupa kunkin hakijan tilanteen mukaan neurologin lausunnon perusteella (arviointi tulisi mahdollisuuksien mukaan suorittaa ottaen huomioon liitteen III muut osat, esimerkiksi tapauksissa, joihin liittyy alkoholi tai muut samanaikaiset sairaudet).

- 12.3 Ensimmäinen tai yksittäinen kohtaus, joka ei ole ulkopuolisen tekijän provosoima: hakijalle, jolla on ollut ensimmäinen epileptinen kohtaus, joka ei ole ulkopuolisen tekijän provosoima, voidaan antaa ajolupa, kun kohtauksettomuus on kestänyt vähintään kuusi kuukautta, jos henkilöstä on tehty asianmukainen lääketieteellinen arvio. Kansalliset viranomaiset voivat antaa ajoluvan tätä aikaisemmin kuljettajille, joiden ennuste on todettu hyväksi.

- 12.4 Muu tajuttomuus: tajuttomuutta olisi arvioitava sen perusteella, liittyykö siihen riski sen uusiutumisesta ajotilanteessa.

- 12.5 Epilepsia: kuljettajat tai hakijat voidaan todeta ajokykyisiksi, kun kohtauksettomuus on kestänyt vuoden.

▼ **M1**

- 12.6 Pelkästään unenaikaiset kohtaukset: hakija tai kuljettaja, jolla ei koskaan ole ollut kohtauksia muulloin kuin nukkuessa, voidaan todeta ajokykyiseksi, mikäli tämän on todettu jatkuneen vähintään sen ajan, joka vastaa epilepsiaan liittyvää vaatimusta kohtauksettomuuden kestosta. Mikäli henkilö saa kohtauksen hereillä ollessaan, ajolupa voidaan myöntää, kun kohtauksia ei ole esiintynyt vuoteen (katso ”Epilepsia”).
- 12.7 Kohtaukset, jotka eivät vaikuta tajunnantason tai toimintakykyyn: hakija tai kuljettaja, jolla ei koskaan ole ollut muita kuin sellaisia kohtauksia, jotka eivät todistetusti vaikuta tajunnantason eivätkä heikennä toimintakykyä, voidaan todeta ajokykyiseksi niin kauan, kun tämä tilanne on todistettavasti jatkunut vähintään sen ajan, joka vastaa epilepsiaan liittyvää vaatimusta kohtauksettomuuden kestosta. Mikäli henkilö saa muunlaisia kohtauksia, ennen ajoluvan myöntämistä on odotettava vuosi, jonka aikana kohtauksia ei esiinny (katso ”Epilepsia”).
- 12.8 Kohtaukset, jotka johtuvat lääkärin kehotuksesta tehdystä muutoksesta tai epilepsian hoidon vähentämisestä: potilasta voidaan kehottaa olemaan ajamatta siitä alkaen, kun lääkehoitoa vähennetään, ja tämän jälkeen kuuden kuukauden ajan lääkehoidon päättymisestä. Jos kohtauksia esiintyy lääkärin kehotuksesta tehdyn muutoksen tai lääkehoidon vähentämisen aikana, ajamisessa on pidettävä kolmen kuukauden tauko, jos aiemmin tehonnut lääkitys aloitetaan uudelleen.
- 12.9 Epilepsian leikkaushoidon jälkeen: katso ”Epilepsia”.

Ryhmä 2:

- 12.10 Hakijan olisi oltava ilman lääkehoitoa sen ajan, joka vastaa epilepsiaan liittyvää vaatimusta kohtauksettomuuden kestosta. Hakijalle on suoritettava asianmukaiset lääketieteelliset seurantatutkimukset. Kattavalla neurologisella tutkimuksella on varmistettava, ettei aivotoiminnassa ole häiriöitä eikä aivosähkökäyrätutkimuksessa (EEG) todeta epileptisiä muutoksia. Akuutin tapauksen jälkeen olisi tehtävä EEG sekä asianmukainen neurologinen tutkimus.
- 12.11 Ulkoisen tekijän provosoima kohtaus: hakijalle, jolla on ollut ulkoisen tekijän provosoima epileptinen kohtaus, ja tämän tunnistettavan tekijän ei arvioida todennäköisesti toistuvan ajotilanteessa, voidaan antaa ajolupa hakijan tilanteen mukaan neurologin lausunnon perusteella. Akuutin tapauksen jälkeen olisi tehtävä EEG sekä asianmukainen neurologinen tutkimus.
- Henkilölle, jolla on aivojen rakenteellinen vaurio ja lisääntynyt kohtausriski, ei tulisi antaa lupaa ajaa ryhmän 2 ajoneuvoja, ennen kuin epilepsian riski on laskenut ainakin 2 prosenttiin vuodessa. Arviointi tulisi mahdollisuuksien mukaan suorittaa ottaen huomioon liitteen III muut osat (esimerkiksi tapauksessa, johon liittyy alkoholi).
- 12.12 Ensimmäinen tai yksittäinen kohtaus: hakija, jolla on ollut ensimmäinen epileptinen kohtaus, joka ei ole ulkopuolisen tekijän provosoima, voidaan todeta ajokykyiseksi, kun kohtauksettomuus on kestänyt vähintään viisi vuotta ja kohtauksettomuus on saavutettu ilman epilepsialääkitystä. Edellytyksenä on, että henkilöstä on tehty asianmukainen neurologinen arvio. Kansalliset viranomaiset voivat antaa ajoluvan tätä aikaisemmin kuljettajille, joiden ennuste on todettu hyväksi.
- 12.13 Muu tajuttomuus: Tajuttomuutta olisi arvioitava sen perusteella, liittyykö siihen riski sen uusiutumisesta ajotilanteessa. Uusiutumisen riski saisi olla enintään 2 prosenttia vuodessa.

▼ M1

- 12.14 Epilepsia: 10 vuotta kestänyt kohtauksettomuus on oltava saavutettu ilman epilepsialääkitystä. Kansalliset viranomaiset voivat antaa ajoluvan tätä aikaisemmin kuljettajille, joiden ennuste on todettu hyväksi. Tämä koskee myös tapauksia, joissa kyseessä on nuoruuden epilepsia.

Tiettyihin sairauksiin (kuten arteriovenoosiin epämuodostumiin tai aivo-verenvuotoihin) liittyy lisääntynyt kohtausriski, vaikka kohtauksia ei olisi vielä esiintynyt. Tällaisessa tapauksessa toimivaltaisen lääkärin olisi tehtävä arviointi; kohtauksen riski saisi olla enintään 2 prosenttia vuodessa, jotta ajolupa voidaan myöntää.

▼ B

PSYYKKISET HÄIRIÖT

Ryhmä 1:

- 13.1 Ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijoille eikä kuljettajille, joilla on:

— vakavia psyykkisiä häiriöitä, riippumatta siitä, ovatko ne synnynnäisiä taikka sairauden, onnettomuuden tai neurokirurgisten toimenpiteiden aiheuttamia,

— vaikea henkinen jälkeenjääneisyys,

— vakavia vanhenemiseen liittyviä käytöshäiriöitä tai persoonallisuushäiriöitä, jotka johtavat vakavaan arvostelukyvyn, käytöksen tai sopeutuvuuden häiriöihin,

paitsi asiantuntijalääkärin puoltavan lausunnon ja tarvittaessa säännöllisten uusintatarkastusten perusteella.

Ryhmä 2:

- 13.2 Lääkärin on otettava asianmukaisesti huomioon lisääntyneet riskit ja vaarat, jotka liittyvät tämän ryhmän määritelmän soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen kuljettamiseen.

ALKOHOLI

14. Alkoholin käyttö on vakava vaara liikenneturvallisudelle. Tämän ongelman merkittävyyden vuoksi lääkärin on oltava erityisen valppaina.

Ryhmä 1:

- 14.1 Ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijoille tai kuljettajille, jotka ovat alkoholiriippuvaisia tai jotka eivät kykene pidättäytymään ajamisesta alkoholin vaikutuksen alaisena.

Ajokortti voidaan myöntää tai uudistaa aikaisemmin alkoholiriippuvaiseksi todetulle hakijalle tai kuljettajalle asiantuntijalääkärin lausunnon ja säännöllisten lääkärintarkastusten perusteella, jos henkilö osoittaa olleensa raittiina määräajan.

Ryhmä 2:

- 14.2 Lääkärin on otettava asianmukaisesti huomioon lisääntyneet riskit ja vaarat, jotka liittyvät tämän ryhmän määritelmän soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen kuljettamiseen.

▼B**HUUMEET JA LÄÄKKEET**

15. Väärinkäyttö:

Ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijoille tai kuljettajille, jotka ovat riippuvaisia keskushermostoon vaikuttavista aineista tai jotka, olematta niistä riippuvaisia, käyttävät niitä säännöllisesti, riippumatta siitä, minkä luokan ajokortista on kyse.

Säännöllinen käyttö:

Ryhmä 1:

15.1 Ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijoille eikä kuljettajille, jotka säännöllisesti käyttävät sellaisia missä tahansa muodossa olevia keskushermostoon vaikuttavia aineita, jotka käytettyinä määrinä voivat haitata ajoturvallisuutta. Tätä sovelletaan kaikkiin lääkkeisiin tai lääkeyhdistelmiin, jotka voivat vaikuttaa ajokykyyn.

Ryhmä 2:

15.2 Lääkärin on otettava asianmukaisesti huomioon lisääntynyt vaara, joka liittyy tämän ryhmän määritelmän soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen kuljettamiseen.

MUNUAISSAIRAUDET

Ryhmä 1:

16.1 Ajokortti voidaan myöntää hakijalle tai kuljettajalle, joka kärsii vakavasta munuaisten vajaatoiminnasta, asiantuntijalääkärin lausunnon ja säännöllisten uusintatarkastusten perusteella.

Ryhmä 2:

16.2 Ajokorttia ei saa antaa eikä uudistaa hakijalle tai kuljettajalle, joka kärsii vakavasta ja palautumattomasta munuaisten vajaatoiminnasta paitsi poikkeustapauksissa asiantuntijalääkärin lausunnon ja säännöllisten uusintatarkastusten perusteella.

ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

Ryhmä 1:

17.1 Ajokortin saa antaa tai uudistaa hakijalle tai kuljettajalle, jolla on ajokykyyn vaikuttava elinsiirännäinen tai implantti, asiantuntijalääkärin lausunnon ja tarvittaessa säännöllisten uusintatarkastusten perusteella.

Ryhmä 2:

17.2 Lääkärin on otettava asianmukaisesti huomioon lisääntynyt vaara, joka liittyy tämän ryhmän määritelmän soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen kuljettamiseen.

18. Yleensäkin ajokorttia ei saa myöntää tai uudistaa hakijalle tai kuljettajalle, jolla on jokin muu kuin edellä mainittu häiriö, joka saattaa muodostaa tai aiheuttaa liikenneturvallisuuteen vaikuttavan toimintahäiriön, paitsi jos hakemusta tukee asiantuntijalääkärin antama puoltava lausunto ja tarvittaessa säännölliset uusintatarkastukset.

LIITE IV

**KÄYTÄNNÖN AJOKOKEIDEN VASTAANOTTAJIA KOSKEVAT
VÄHIMMÄISVAATIMUKSET**

1. **Kuljettajantutkinnon vastaanottajalta vaadittava pätevyys**
  - 1.1 Henkilöllä, jolla on lupa suorittaa ajokokelaan ajosuorituksen käytännön arviointi moottoriajoneuvossa, on oltava 1.2–1.6 kohdassa lueteltuihin aihealueisiin liittyvät tiedot, taidot ja osaaminen.
  - 1.2 Tutkinnon vastaanottajan pätevyyden on sovelluttava ajokokelaan ajosuorituksen arvioimiseen siinä ajokorttiluokassa, jota varten ajokoe suoritetaan.
  - 1.3 Ajamiseen ja arviointiin liittyvät tiedot ja osaaminen:
    - ajokäyttäytymisen teoria
    - vaarojen havaitseminen ja onnettomuuksien välttäminen
    - ajokokeen vaatimusten perustana oleva oppimäärä
    - ajokokeen vaatimukset
    - asianomainen tie- ja liikennelainsäädäntö, myös asianomainen EU-tason ja kansallinen lainsäädäntö sekä tulkintaohjeet
    - arvioinnin teoria ja tekniikat
    - ennakoiva ajaminen.
  - 1.4 Arviointitaidot:
    - kyky tarkasti havainnoida, seurata ja arvioida kokelaan kokonaissuoritusta ja erityisesti kyky:
      - tunnistaa vaaratilanteet hyvin ja kokonaisvaltaisesti
      - määrittää tarkkaan vaaratilanteiden syyt ja todennäköiset seuraukset
      - arvioida, onko kokelas saavuttanut pätevyyden, ja tunnistaa virheet
      - suorittaa arvionnit yhdenmukaisella ja johdonmukaisella tavalla;
    - kyky omaksua tietoa nopeasti ja erottaa tiedosta olennaiset seikat;
    - kyky suuntautua eteenpäin, tunnistaa mahdolliset ongelmat ja kehittää strategioita niiden käsittelemiseksi;
    - taito antaa oikeaan aikaan rakentavaa palautetta.
  - 1.5 Henkilökohtaiset ajotaidot:
    - Henkilön, jolla on lupa vastaanottaa ajokoe tiettyä ajokorttiluokkaa varten, on kyettävä vastaavasti korkeaa ammattitaitoa osoittaen ajamaan kyseistä moottoriajoneuvotyyppiä.

▼B

- 1.6 Palvelun laatu:
- vahvistaa ja selvittää ajokokelaalle kokeen kulun
  - ilmaisee asiansa selkeästi ja valitsee kohderyhmän ja asiayhteyden kannalta soveltuvan sisällön, tyylin ja kielen ja vastaa ajokokelaiden kysymyksiin
  - antaa selkeää palautetta kokeen tuloksista
  - kohtelee ajokokelaita asiallisesti ja syrjimättömästi.
- 1.7 Ajoneuvotekniikan ja -fysiikan tuntemus:
- ajoneuvotekniikan tuntemus, esim. ohjaus, renkaat, jarrut, valot, erityisesti moottoripyörien ja raskaiden ajoneuvojen osalta
  - lastausturvallisuus
  - ajoneuvofysiikan, kuten nopeuden, kitkan, dynamiikan, energian, tuntemus.
- 1.8 Polttoainetaloudellinen ja ympäristöystävällinen ajaminen.
- 2. Yleiset vaatimukset**
- 2.1 B-luokan kuljettajantutkinnon vastaanottajan on täytettävä seuraavat vaatimukset:
- a) hänellä on ollut B-luokan ajokortti vähintään kolmen vuoden ajan
  - b) hän on vähintään 23-vuotias
  - c) hän on hankkinut tämän liitteen 3 kohdassa säädetyn peruspätevyuden ja on sen jälkeen osallistunut tämän liitteen 4 kohdassa säädettyihin laadunvarmistusjärjestelmiin ja jatkokoulutukseen
  - d) hänellä on ammatillinen koulutus, joka vastaa vähintään Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ammatillisen koulutuksen todistusten vastaavuudesta 16 päivänä heinäkuuta 1985 tehdyssä neuvoston päätöksessä 85/368/ETY⁽¹⁾ määritellyn 3 tason päätökseen saattamista
  - e) hän ei toimi samanaikaisesti kaupallisena liikennekouluttajana autokoulussa.
- 2.2 Muiden luokkien kuljettajantutkinnon vastaanottajan on täytettävä seuraavat vaatimukset:
- a) hänellä on oltava asianomaisen luokan ajokortti tai vastaavat tiedot, jotka on saatu asianmukaista ammattipätevyyttä hankittaessa;
  - b) hän on hankkinut tämän liitteen 3 kohdassa säädetyn peruspätevyuden ja on sen jälkeen osallistunut tämän liitteen 4 kohdassa säädettyihin laadunvarmistusjärjestelmiin ja jatkokoulutukseen;
  - c) hän on toiminut B-luokan kuljettajantutkinnon vastaanottajana vähintään kolmen vuoden ajan; aikavaatimuksesta voidaan luopua, jos tutkinnon vastaanottaja voi todistaa, että:
    - hänellä on vähintään viiden vuoden kokemus kyseisen luokan ajoneuvojen kuljettamisesta tai

⁽¹⁾ EYVL L 199, 31.7.1985, s. 56.

▼B

— hänen ajotaitonsa voidaan arvioida teorian ja käytännön osalta paremmaksi kuin mitä vaaditaan ajokortin saamiseen, mikä tekee kyseisen vaatimuksen tarpeettomaksi;

d) hän on saattanut päätökseen ammatillisen koulutuksen, joka vastaa vähintään 16 päivänä heinäkuuta 1985 tehdyssä päätöksessä 85/368/ETY määritellyn 3 tason päätökseen saattamista;

e) hän ei toimi samanaikaisesti kaupallisena liikennekouluttajana autokoulussa.

2.3 *Vastaavuudet*

2.3.1 Jäsenvaltiot voivat sallia tutkinnon vastaanottajan ottaa vastaan AM-, A1-, A2- ja A-luokkien ajokokeita heti sen jälkeen, kun näistä luokista jonkin osalta on saavutettu 3 kohdassa säädetty peruspätevyys.

2.3.2 Jäsenvaltiot voivat sallia tutkinnon vastaanottajan ottaa vastaan C1-, C-, D1- ja D-luokkien ajokokeita heti sen jälkeen, kun näistä luokista jonkin osalta on saavutettu 3 kohdassa säädetty peruspätevyys.

2.3.3 Jäsenvaltiot voivat sallia tutkinnon vastaanottajan ottaa vastaan BE-, C1E-, CE-, D1E- ja DE-luokkien ajokokeita heti sen jälkeen, kun näistä luokista jonkin osalta on saavutettu 3 kohdassa määrätty peruspätevyys.

3. **Peruspätevyys**

3.1 *Peruskoulutus*

3.1.1 Ennen kuin henkilölle voidaan antaa lupa ottaa vastaan ajokokeita, on hänen läpäistävä hyväksytysti koulutusohjelma, jonka jäsenvaltio määrittää, 1 kohdassa esitetyn pätevyuden saavuttamiseksi.

3.1.2 Jäsenvaltioiden on määriteltävä, antaako koulutusohjelman sisältö oikeuden vastaanottaa ajokokeita yhden vai useamman ajokorttiluokan osalta.

3.2 *Tutkinnot*

3.2.1 Ennen kuin henkilölle voidaan antaa lupa ottaa vastaan ajokokeita, hänen on osoitettava omaavansa tyydyttävät tiedot, ymmärrys, taidot ja pätevyys 1 kohdassa esitettyjen aihealueiden osalta.

3.2.2 Jäsenvaltioiden on käytettävä tutkintomenettelyä, jolla arvioidaan pedagogisesti asianmukaisella tavalla henkilön 1 kohdan ja erityisesti 1.4 kohdan mukainen pätevyys. Tutkintomenettelyyn on sisällyttävä sekä teoreettinen että käytännöllinen osuus. Tarvittaessa voidaan käyttää atk-pohjaista arviointia. Tutkintoon sisältyvien kokeiden ja arviointien luonnetta ja kestoja koskevat yksityiskohdat jätetään yksittäisten jäsenvaltioiden oman harkinnan varaan.

3.2.3 Jäsenvaltioiden on määriteltävä, antaako tutkinnon sisältö oikeuden vastaanottaa ajokokeita yhden vai useamman ajokorttiluokan osalta.

4. **Laadunvarmistusjärjestelmä ja jatkokoulutus**

4.1 *Laadunvarmistusjärjestelmä*

4.1.1 Jäsenvaltioilla on oltava laadunvarmistusjärjestelmä kuljettajantutkinnon vastaanottajiin sovellettavan vaatimustason ylläpitämiseksi.

▼B

- 4.1.2 Laadunvarmistusjärjestelmiin olisi sisällyttävä tutkinnon vastaanottajien seuranta työssä, jatkokoulutus ja ammattitaidon täydentäminen, jatkuva ammatillinen kehittäminen sekä tutkinnon vastaanottajien vastaanottamien ajokokeiden tulosten tarkastelu määräajoin.
- 4.1.3 Jäsenvaltioiden on säädettävä, että jokaiselle tutkinnon vastaanottajalle tehdään vuosittainen seuranta 4.1.2 kohdassa lueteltuja laadunvarmistusjärjestelmiä käyttäen. Lisäksi jäsenvaltioiden on säädettävä, että jokaista tutkinnon vastaanottajaa tarkkaillaan kerran viidessä vuodessa kokeiden vastaanottamisen yhteydessä; tarkkailu kestää vähimmäisajan, joka kestää yhteensä vähintään puoli päivää, jotta voidaan tarkkailla eri kokeita. Mikäli aihetta löytyy, olisi ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin. Seuranta suorittavan henkilön on oltava jäsenvaltion tätä tarkoitusta varten hyväksymä henkilö.
- 4.1.4 Jäsenvaltiot voivat säätää, että kun tutkinnon vastaanottajalla on lupa ottaa vastaan useamman kuin yhden luokan ajokokeita, seuranta vaatimuksen täyttämisen yhtä luokkaa koskevien kokeiden osalta riittää täyttämään sen useamman kuin yhden luokan osalta.
- 4.1.5 Kuljettajantutkinnon vastaanottamisen valvonta ja seuranta on annettava jäsenvaltion hyväksymän elimen tehtäväksi, jotta varmistetaan asianmukainen ja johdonmukainen arviointi.
- 4.2. *Jatkokoulutus*
- 4.2.1 Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tutkintojen vastaanottajien on säilyttääkseen oikeutensa tutkintojen vastaanottoon, riippumatta siitä, montako luokkaa lupa koskee, osallistuttava:
- säännöllisesti jatkokoulutukseen, jonka kokonaismäärä on yhteensä vähintään neljä päivää kahden vuoden jaksoissa:
  - pitääkseen yllä tarvittavaa tietämystä ja tutkinnon vastaanottamisen edellyttämiä taitoja ja saattaakseen mainitut tiedot ja taidot ajan tasalle,
  - hankkiakseen ammatin harjoittamisen edellyttämiä uusia taitoja,
  - varmistaakseen, että hän edelleenkin ottaa kokeet vastaan oikeudenmukaisella ja yhdenmukaisella tavalla,
  - jatkokoulutukseen, jonka kokonaismäärä on yhteensä vähintään viisi päivää viiden vuoden jaksoissa,
  - kehittääkseen ja pitääkseen yllä tarvittavaa käytännön ajotaitoa.
- 4.2.2 Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että erityiskoulutusta annetaan ajoissa niille tutkinnon vastaanottajille, joilla on havaittu olevan vakavia puutteita käytössä olevan laadunvarmistusjärjestelmän perusteella.
- 4.2.3 Jatkokoulutus voidaan toteuttaa ohjeistamisena, luokkaopetuksena, perinteisenä tai sähköisenä opetuksena, ja se voi olla yksityis- tai ryhmäopetusta. Siihen voi kuulua ammattitaitovaatimusten täydentämistä jäsenvaltion aiheelliseksi katsomalla tavalla.
- 4.2.4 Jäsenvaltiot voivat säätää, että kun tutkinnon vastaanottajalla on lupa ottaa vastaan useamman kuin yhden luokan ajokokeita, yhden luokan kokeisiin liittyvän jatkokoulutuksen suorittaminen riittää täyttämään vaatimukset useamman kuin yhden luokan osalta edellyttäen, että 4.2.5 kohdan vaatimus täyttyy.
- 4.2.5 Kun tutkinnon vastaanottaja ei ole ottanut jonkin luokan kokeita vastaan 24 kuukauteen, hänen on läpäistävä soveltuva uudelleenarviointi ennen kuin hän saa ottaa vastaan kyseisen luokan ajokokeita. Uudelleenarviointi voidaan suorittaa osana 4.2.1 kohdan vaatimuksia.

▼B**5. Saavutetut oikeudet**

- 5.1 Jäsenvaltiot voivat antaa henkilöille, joilla on lupa vastaanottaa ajokokeita näiden säännösten voimaantullessa, luvan vastaanottaa ajokokeita jatkosakin huolimatta siitä, että heillä ei ole 2 kohdan yleisten vaatimusten mukaista tai 3 kohdassa mainittuun peruspätevyysmenettelyyn perustuvaa lupaa.
- 5.2 Kyseisiin tutkinnon vastaanottajiin sovelletaan kuitenkin 4 kohdassa säädettyjä säännöllisiä seuranta- ja laadunvarmistusjärjestelmiä.

LIITE V

KOULUTUSTA JA KOETTA KOSKEVAT VÄHIMMÄISVAATIMUKSET 4 ARTIKLAN 4 KOHDAN B ALAKOHDAN TOISESSA ALAKOHDASSA MÄÄRITELTYJEN YHDISTELMIEN OSALTA

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on:
  - hyväksyä 7 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettu koulutus ja valvoa sitä, tai
  - järjestää 7 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettu ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe.
- 2.1 Koulutuksen kesto
  - vähintään 7 tuntia.
3. Koulutuksen sisältö

Koulutuksen on katettava liitteessä II olevissa 2 ja 7 kohdassa kuvatut tiedot, ajotaito ja ajotapa. Eryistä huomiota on kiinnitettävä seuraaviin seikkoihin:

  - ajodynamiikka, turvallisuuskriteerit, vetoajoneuvo ja perävaunu (kytkentämekanismi), oikea lastaustekniikka ja turvavarusteet;

käytännön osiossa on harjoiteltava kiihdyttämistä, hidastamista, peruuttamista, jarruttamista, pysähtymismatkaa, kaistanvaihtoa, jarrutusta/väistöä, perävaunun heiluriliikettä, perävaunun irrottamista moottoriajoneuvosta ja sen kytkemistä siihen takaisin, pysäköintiä;

  - kunkin koulutukseen osallistujan on suoritettava käytännön osio ja osoitettava ajotaitonsa ja —tapansa yleisillä teillä;
  - koulutuksessa käytettävien ajoneuvoyhdistelmien on kuuluttava siihen ajokorttiluokkaan, jota osallistuja on hakenut.
4. Ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen kesto ja sisältö

Kokeen keston ja ajatun matkan on oltava riittävät 3 kohdassa säädetyn ajotaidon ja ajotavan arvioimiseksi.

*LIITE VI***KOULUTUSTA JA KOETTA KOSKEVAT VÄHIMMÄISVAATIMUKSET
A-LUOKKAAN KUULUVIEN MOOTTORIPYÖRIEN OSALTA
(PORTAITTAINEN AJOLUPA)**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on:
  - hyväksyä 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu koulutus ja valvoa sitä, tai
  - järjestää 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe.
2. Koulutuksen kesto
  - vähintään 7 tuntia.
3. Koulutuksen sisältö
  - Koulutuksen on katettava kaikki liitteessä II olevaan 6 kohtaan sisältyvät seikat.
  - Kunkin osallistujan on suoritettava koulutukseen kuuluva käytännön osio ja osoitettava ajotaitonsa ja -tapansa yleisillä teillä.
  - Koulutuksessa käytettävien moottoripyörien on kuuluttava siihen ajokortti-luokkaan, jota osallistuja on hakenut.
4. Ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen kesto ja sisältö

Kokeen keston ja ajetun matkan on oltava riittävät tämän liitteen 3 kohdassa säädetyn ajotaidon ja ajotavan arvioimiseksi.

LIITE VII

Osa A

KUMOTTAVA DIREKTIIVI MUUTOKSINEEN

(17 artikla)

Neuvoston direktiivi 91/439/ETY ⁽¹⁾	(EYVL L 237, 24.8.1991, s. 1)
Neuvoston direktiivi 94/72/EY	(EYVL L 337, 24.12.1994, s. 86)
Neuvoston direktiivi 96/47/EY	(EYVL L 235, 17.9.1996, s. 1)
Neuvoston direktiivi 97/26/EY	(EYVL L 150, 7.6.1997, s. 41)
Komission direktiivi 2000/56/EY	(EYVL L 237, 21.9.2000, s. 45)
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/59/EY, ainoastaan 10 artiklan 2 kohta	(EUVL L 226, 10.9.2003, s. 4)
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1882/2003, ainoastaan liitteessä II oleva 24 kohta	(EUVL L 284, 31.10.2004, s. 1)

⁽¹⁾ Direktiiviä 91/439/ETY on muutettu myös seuraavalla asiakirjalla, jota ei ole kumottu: vuoden 1994 liittymisasiakirja.

Osa B

KANSALLISEEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN SAATTAMISEN JA SOVELTAMISEN MÄÄRÄAJAT

(17 artikla)

Säädös	Kansalliseen lainsäädäntöön saattamisen määräaika	Soveltamispäivä
Direktiivi 91/439/ETY	1. heinäkuuta 1994	1. heinäkuuta 1996
Direktiivi 94/72/EY	-	1. tammikuuta 1995
Päätös 96/427/EY	-	16. heinäkuuta 1996
Direktiivi 96/47/EY	1. heinäkuuta 1996	1. heinäkuuta 1996
Direktiivi 97/26/EY	1. tammikuuta 1998	1. tammikuuta 1998
Direktiivi 2000/56/EY	30. syyskuuta 2003	30. syyskuuta 2003, 30. syyskuuta 2008 (liite II, 6.2.5 kohta) ja 30. syyskuuta 2013 (liite II, 5.2 kohta)
Direktiivi 2003/59/EY	10. syyskuuta 2006	10. syyskuuta 2008 (matkustajaliikenne) ja 10. syyskuuta 2009 (tavaraliikenne)

LIITE VIII

VASTAAVUUSTAULUKKO

Direktiivi 91/439/EY	Tämä direktiivi
1 artiklan 1 kohdan ensimmäinen virke	1 artiklan 1 kohdan ensimmäinen virke
1 artiklan 1 kohdan toinen virke	-
-	1 artiklan 2 kohta
1 artiklan 2 kohta	2 artiklan 1 kohta
—	2 artiklan 2 kohta
1 artiklan 3 kohta	-
2 artiklan 1 kohta	1 artiklan 1 kohdan toinen virke
2 artiklan 2 kohta	3 artiklan 1 kohta
	3 artiklan 2 kohta
	3 artiklan 3 kohta
2 artiklan 3 kohta	-
2 artiklan 4 kohta	-
3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan johdantolause	4 artiklan 1 kohdan ensimmäinen virke
-	4 artiklan 2 kohdan ensimmäinen luettelukohta
-	4 artiklan 2 kohdan toinen luettelukohta
3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäinen luettelukohta	4 artiklan 3 kohdan ensimmäinen luettelukohta
3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toinen luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan b alakohdan ensimmäinen alakohta
3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan kolmas luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan b alakohdan toinen alakohta
3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan neljäs luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan c alakohta
3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan viides luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan f alakohta
3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan kuudes luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan g alakohta
3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan seitsemäs luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan j alakohta
3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan kahdeksas luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan k alakohta
3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan johdantolause	-
3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäinen luettelukohta	4 artiklan 3 kohdan a alakohta
3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan toinen luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan a alakohta

▼B

Direktiivi 91/439/EY	Tämä direktiivi
3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan kolmas luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan d alakohta
3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan neljäs luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan e alakohta
3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan viides luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan h alakohta
3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan kuudennen luettelukohdan johdantolause	4 artiklan 4 kohdan i alakohta
3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan kuudennen luettelukohdan ensimmäinen alaluettelukohta	-
3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan kuudennen luettelukohdan toinen alaluettelukohta	-
3 artiklan 3 kohdan johdantolause	-
3 artiklan 3 kohdan ensimmäinen luettelukohta	4 artiklan 1 kohdan kolmas virke
3 artiklan 3 kohdan toisen luettelukohdan ensimmäinen alakohta	4 artiklan 3 kohdan toinen luettelukohta
3 artiklan 3 kohdan toisen luettelukohdan toinen alakohta	-
3 artiklan 3 kohdan kolmas luettelukohta	4 artiklan 3 kohdan ensimmäinen luettelukohta
3 artiklan 3 kohdan neljäs luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan ensimmäinen luettelukohta
3 artiklan 3 kohdan viides luettelukohta	4 artiklan 4 kohdan toinen luettelukohta
-	4 artiklan 3 kohta
3 artiklan 4 kohta	-
3 artiklan 5 kohta	-
3 artiklan 6 kohta	4 artiklan 5 kohdan ensimmäinen virke
-	4 artiklan 5 kohdan toinen virke
4 artikla	5 artikla
5 artiklan 1 kohta	6 artiklan 1 kohta
5 artiklan 1 kohdan a alakohta	6 artiklan 1 kohdan a alakohta
5 artiklan 1 kohdan b alakohta	6 artiklan 1 kohdan b alakohta
5 artiklan 2 kohdan johdantolause	6 artiklan 2 kohdan johdantolause
5 artiklan 2 kohdan a alakohta	6 artiklan 2 kohdan a alakohta
5 artiklan 2 kohdan b alakohta	6 artiklan 2 kohdan b alakohta

▼B

Direktiivi 91/439/EY	Tämä direktiivi
-	6 artiklan 2 kohdan c alakohta
-	6 artiklan 2 kohdan d alakohta
-	6 artiklan 2 kohdan e alakohta
-	6 artiklan 2 kohdan f alakohta
5 artiklan 3 kohta	-
5 artiklan 4 kohta	6 artiklan 4 kohta
6 artiklan 1 kohdan johdantolause	4 artiklan 1 kohdan toinen virke
6 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäinen luettelma kohta	4 artiklan 3 kohdan a alakohdan kolmas luettelma kohta
6 artiklan 1 kohdan a alakohdan toinen luettelma kohta	4 artiklan 4 kohdan a alakohdan toinen luettelma kohta
6 artiklan 1 kohdan b alakohdan ensimmäinen luettelma kohta	4 artiklan 3 kohdan b alakohdan toinen luettelma kohta
	4 artiklan 3 kohdan c alakohdan toinen luettelma kohta
6 artiklan 1 kohdan b alakohdan toisen luettelma kohdan ensimmäinen vaihtoehto	4 artiklan 4 kohdan b alakohdan viides alakohta
6 artiklan 1 kohdan b alakohdan toisen luettelma kohdan toinen vaihtoehto	4 artiklan 4 kohdan c alakohdan toinen luettelma kohta
6 artiklan 1 kohdan b alakohdan kolmannen luettelma kohdan ensimmäinen ja toinen vaihtoehto	4 artiklan 4 kohdan g alakohdan toinen luettelma kohta
6 artiklan 1 kohdan b alakohdan kolmannen luettelma kohdan kolmas ja neljäs vaihtoehto	4 artiklan 4 kohdan e alakohdan kolmas luettelma kohta
6 artiklan 1 kohdan c alakohdan ensimmäisen luettelma kohdan ensimmäinen ja toinen vaihtoehto	4 artiklan 4 kohdan k alakohdan toinen luettelma kohta
6 artiklan 1 kohdan c alakohdan ensimmäisen luettelma kohdan kolmas ja neljäs vaihtoehto	4 artiklan 4 kohdan i alakohdan toinen luettelma kohta
6 artiklan 2 kohta	4 artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta
-	4 artiklan 6 kohdan toinen alakohta
6 artiklan 3 kohta	4 artiklan 6 kohdan kolmas ja neljäs alakohta
7 artiklan 1 kohdan johdantolause	7 artiklan 1 kohdan johdantolause
7 artiklan 1 kohdan a alakohta	7 artiklan 1 kohdan a alakohta
-	7 artiklan 1 kohdan b alakohta
-	7 artiklan 1 kohdan c alakohta
-	7 artiklan 1 kohdan d alakohta
7 artiklan 1 kohdan b alakohta	7 artiklan 1 kohdan e alakohta

▼B

Direktiivi 91/439/EY	Tämä direktiivi
7 artiklan 2 kohta	-
7 artiklan 3 kohta	-
-	7 artiklan 2 kohta
-	7 artiklan 3 kohta
7 artiklan 4 kohta	7 artiklan 4 kohta
7 artiklan 5 kohta	7 artiklan 5 kohdan a alakohta
-	7 artiklan 5 kohdan b alakohta
-	7 artiklan 5 kohdan c alakohta
-	7 artiklan 5 kohdan d alakohta
7 a artiklan 1 kohta	-
7 a artiklan 2 kohta	8 artikla
7 b artikla	9 artikla
-	10 artikla
8 artikla	11 artikla
9 artikla	12 artikla
10 artikla	13 artikla 1 kohta
-	13 artikla 2 kohta
11 artikla	14 artikla
12 artiklan 1 kohta	-
12 artiklan 2 kohta	-
12 artiklan 3 kohta	15 artikla
-	16 artikla
13 artikla	17 artiklan ensimmäinen kohta
—	17 artiklan toinen kohta
-	18 artikla
14 artikla	19 artikla
Liite I	-
Liite I a	Liite I
Liite II	Liite II
Liite III	Liite III
-	Liite IV
-	Liite V
-	Liite VI